

PLAN URBÀ D'ACTUACIÓ MUNICIPAL
**FONTANARS DELS
ALFORINS**
Fase I: DIAGNOSI

MAIG 2021

PUAM FONTANARS DELS ALFORINS

cercle

TERRITORI·PAISAJE·ARQUITECTURA·MEDIOAMBIENTE

Equip redactor

Autors:

Anna Bonet Asensi

Arquitecta. Máster en arquitectura del Paisatge.

Nacho Díez Torrijos

Dr. Enginyer Agrònom. Master en Arquitectura del Paisatge. Lcd. CC Ambientals

Col·laboradora:

Elena Verdejo Álvarez

Arquitecta

Fografies: Bruno Almela Ejido

Impulsa

 www.cercle.es

 cercle@cercle.es

 629-100-372 / 963-380-306

 Caballeros 26 / 46001 / VALENCIA

Maig 2021

0	Introducció:	04
A	Anàlisi de l'àrea urbana:	08
	i. Anàlisi física, territorial i de l'entorn urbà	
	ii. Anàlisi demogràfica i social	
	iii. Anàlisi econòmica	
	iv. Anàlisi de les infraestructures públiques i els recursos existents	
	v. Anàlisi mediambiental i energètica	
	vi. Anàlisi educativa, sociocultural i esportiva	
	vii. Anàlisi de les polítiques públiques existents en matèria d'igualtat, accessibilitat i desenvolupament sostenible.	
	viii. Anàlisi d'instruments de planificació existents	
B	Problemes, reptes i definició d'objectius generals.....	11

IDENTIFICACIÓ DELS AGENTS DE PROJECTE

Projecte:
PLA URBÀ D'ACTUACIÓ MUNICIPAL

Emplaçament:
FONTANARS DELS ALFORINS

Promotor:
AJUNTAMENT DE FONTANARS DELS ALFORINS

Concepte dels Plans Urbans d'Actuació Municipals:

El Pla Urbà d'Actuació Municipal (PUAM) és un document de caràcter estratègic local que descriu les línies d'actuació del municipi, amb la finalitat d'incorporar els objectius establits per l'Agenda 2030 i les prioritats futures respecte a obres i serveis en l'agenda urbana municipal. Tot això servirà per a avançar en el disseny de municipis més habitables, justos, inclusivament, saludables, intel·ligents i sostenibles.

Es planteja amb vocació transformadora dels espais i àrees municipals i pretén activar, per al seu desenvolupament, els processos de participació, debat i interlocució entre la ciutadania i els agents socials per a concretar un disseny municipal de futur, resultat de la reflexió i l'acció col·lectiva.

CONTINGUTS DELS PLANS URBANS D'ACTUACIÓ MUNICIPAL

- A. Diagnòstic previ que describa la situació i punt de partida de la realitat municipal.
  - a. Anàlisi de l'àrea urbana:
    - i. Anàlisi física, territorial i de l'entorn urbà
    - ii. Anàlisi demogràfica i social
    - iii. Anàlisi econòmica
    - iv. Anàlisi de les infraestructures públiques i els recursos existents
    - v. Anàlisi mediambiental i energètica
    - vi. Anàlisi educativa, sociocultural i esportiva
    - vii. Anàlisi de les polítiques públiques existents en matèria d'igualtat, accessibilitat i desenvolupament sostenible.
    - viii. Anàlisi d'instruments de planificació existents
  - b. Problemes i reptes
  - c. DAFO que pose en relleu les febleses i les amenaces del municipi, com també les fortaleces i les oportunitats, per al desenvolupament urbà que es pretén.
  - d. Identificació d'àrees d'actuació prioritàries i necessitats del municipi
- B. Definició d'objectius estratègics i resultats esperats
  - a. Objectius generals
  - b. Objectius específics
  - c. Resultats esperats
- C. Pla d'Implementació del Pla urbà d'actuació municipal
  - a. Definició de les línies d'actuació
  - b. Cronograma per al desenvolupament de les diferents línies d'actuació
  - c. Seguiment i control
    - i. indicadors de seguiment i avaluació
- D. Pla de Participació Social
  - a. Comunicació i sensibilització
  - b. Agents implicats
  - c. Mecanismes de participació
  - d. Resultats i prioritització d'actuacions

* Segons els criteris de Diputació de Valencia.

ALTRES OBJECTIUS

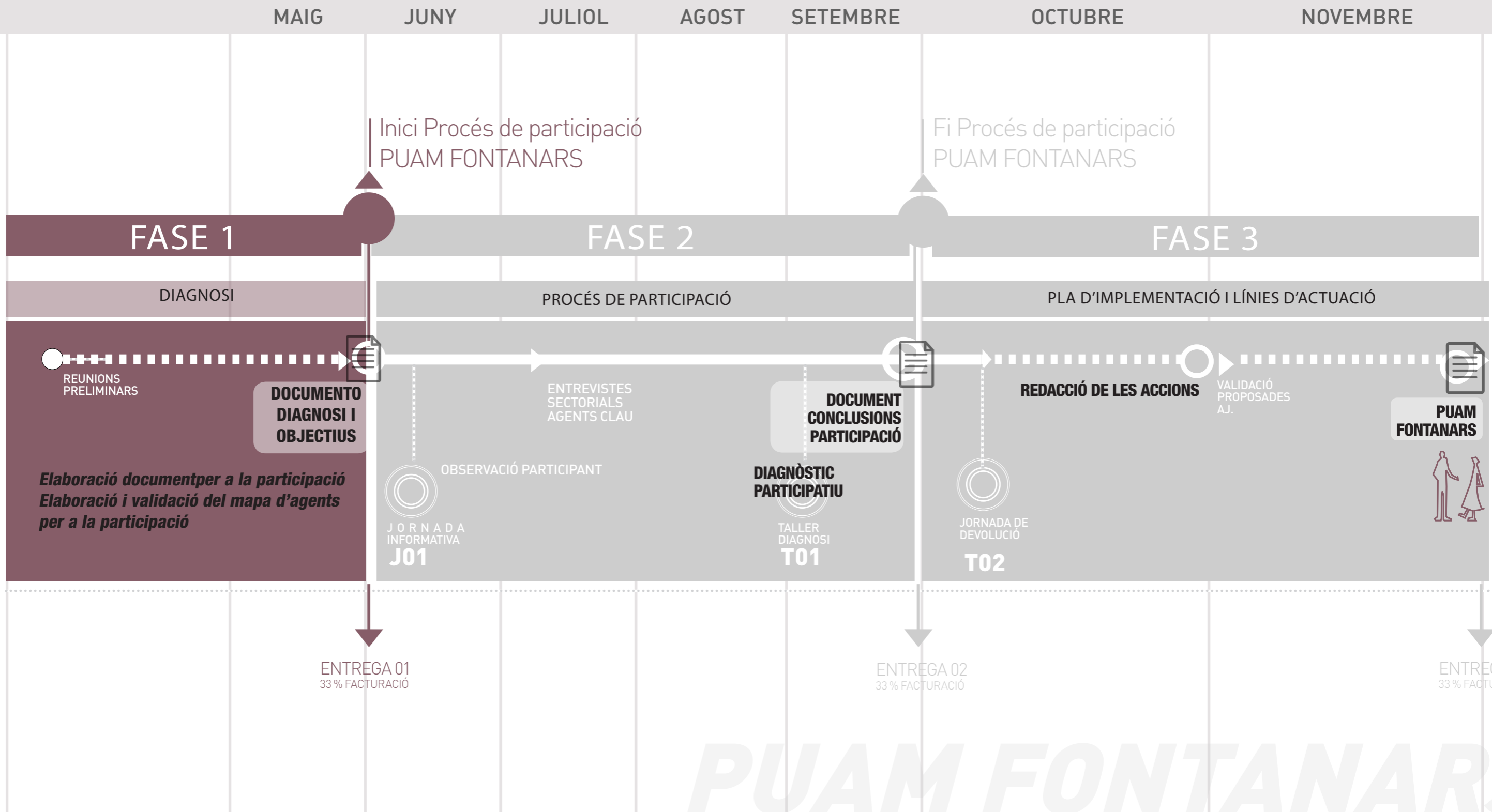
Concretament en la fase 3, amb el pla d'implementació i línies d'actuació, les propostes s'enfocaran a aconseguir els ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible) de l'agenda 2030. Concretament els que pot abordar un projecte com el que ens ocupa que són principalment:

- ODS3 Benestar i salut,
- ODS5 Igualtat de gènere,
- ODS11 Ciutats més sostenibles,
- ODS13 Acció pel clima
- ODS15 Vida dels ecosistemes terrestres.

PUAM FONTANARS DELS ALFORINS

PUAM FONTANARS

PUAM F

ANÀLISI DE L'ÀREA URBANA

A

- i. Anàlisi física, territorial i de l'entorn urbà
- ii. Anàlisi demogràfica i social
- iii. Anàlisi econòmica
- iv. Anàlisi de les infraestructures públiques i els recursos
- v. Anàlisi mediambiental i energètica
- vi. Anàlisi educativa, sociocultural i esportiva
- vii. Anàlisi de les polítiques públiques existents en matèria d'igualtat, accessibilitat i desenvolupament sostenible.
- viii. Anàlisi d'instruments de planificació existents

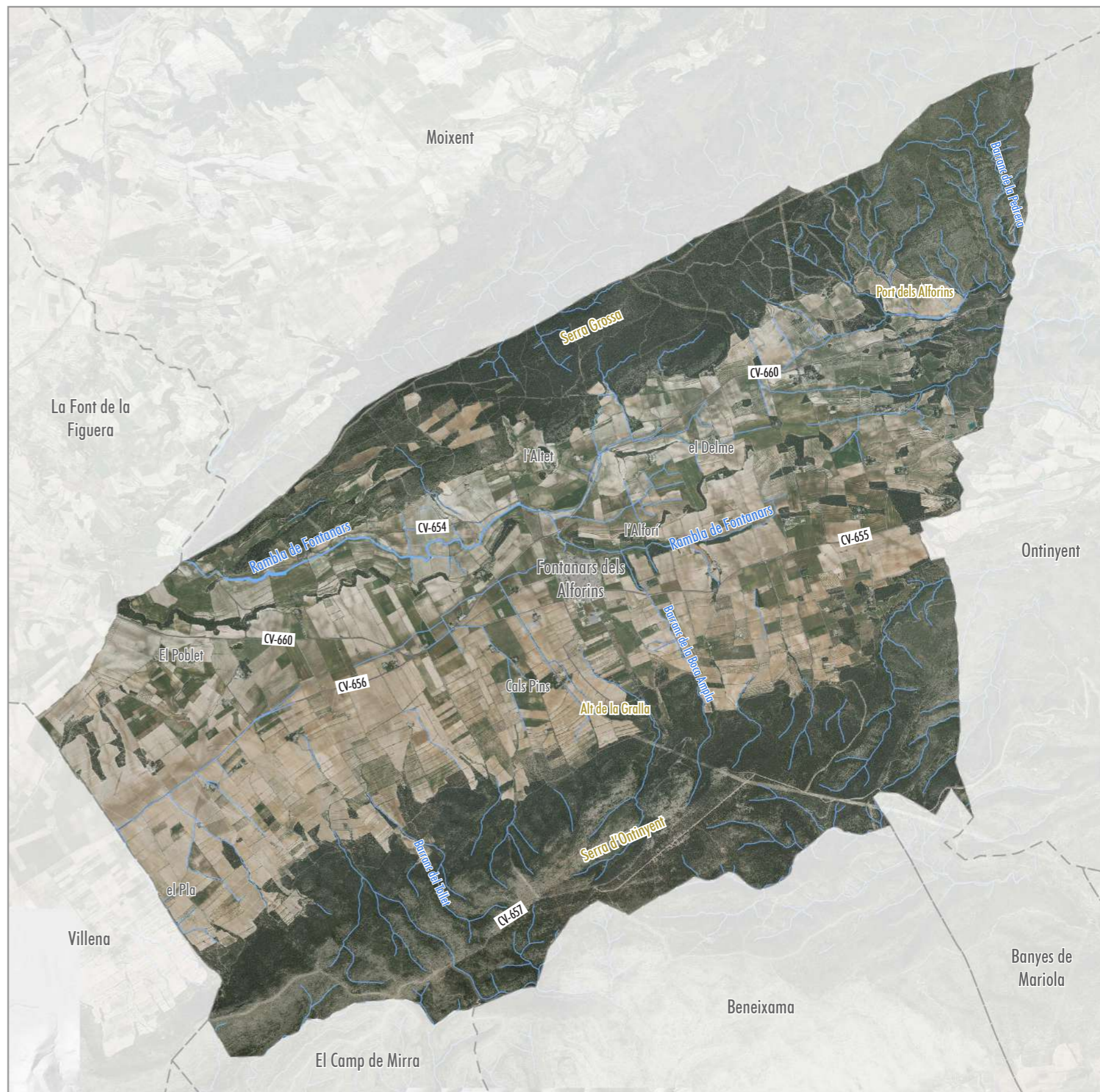
i. ANÀLISIS FÍSICA, TERRITORIAL I DE L'ENTORN URBÀ

El municipi està situat en la vora Sud-Oest de la comarca de la Vall d'Albaida, limitant al Nor-Oest amb la comarca de la Costanera i al Sud amb la comarca de l'Alt Vinalopó. Orogràficament es troba entre la Serra Grossa i la d'Agullent, en l'extrem occidental del sinclinal valldalbaidí, fora ja de la Vall d'Albaida geogràficament. Dista 95'3 Km de València capital i uns 17 Km d'Ontinyent. Limita pel Nord amb Moixent i La Font de la Figuera, per l'Est amb Ontinyent, per l'Oest amb La Font de la Figuera i Villena, i pel Sud amb el Camp de Mirra, Beneixama i Banyeres de Mariola, aquestes últimes a la província d'Alacant.l vall. Destaquen la rambla o barranc de Fontanars, en la meitat Nord del terme vorejant la Serra Grossa, i xicotets vessants en la meitat Sud del terme, que reben les seues aigües de la Serra de L'Ombria. En la plana central del terme predominen els aprofitaments agrícoles, aconseguint la superfície conreada gairebé la meitat del seu terme.

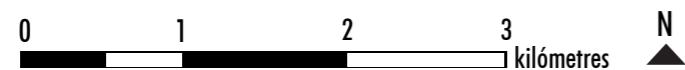
Vista de la localitat de Fontanars dels Alforins des de la Serra de la Ombria o de la Solana. Al fons els pinars de la Serra Grossa.

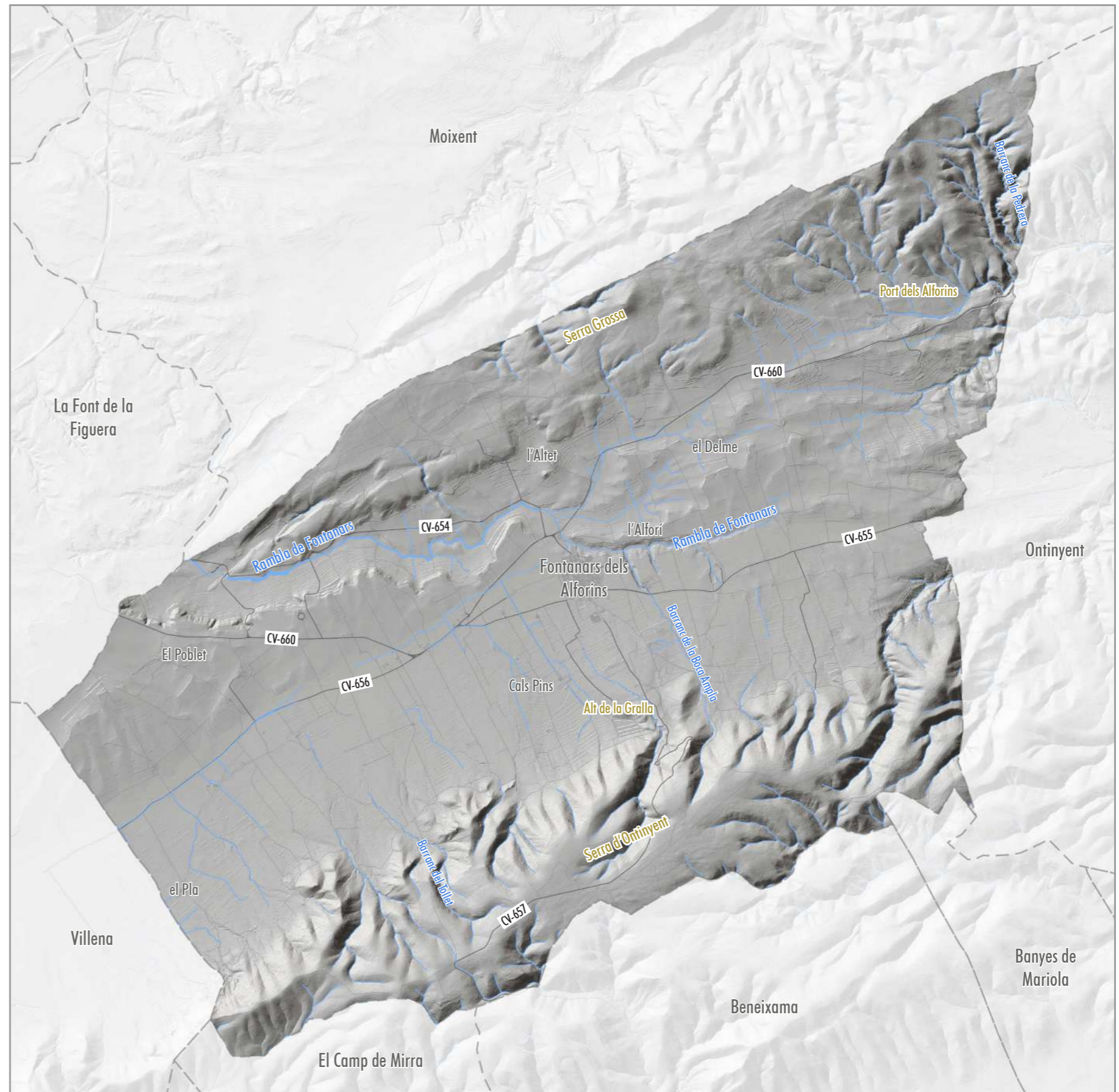

ORTOFOTO (IGN)

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

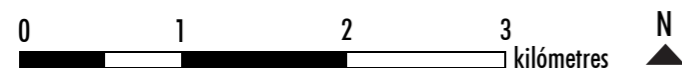

El terme es situa en una plana o altipla, anomenada dels Alforins, a una altitud mitjana de 600-650 msnm, que connecta amb l'altiplà manxec. L'Alforí és un altipla d'uns 5 Km d'amplària per gairebé 20 Km de longitud (4 per 11 Km segons altres estudis), elevat uns 350 m sobre la mitjana de la resta de la comarca a la qual pertany. Està delimitat en el terme pels mateixos dos anticlinals cretàtics que tanquen pel Nord i pel Sud la conca d'Albaida: el septentrional, o de la Serra Grossa, en el qual destaca el Alt de la Creu (835 m), al costat del Racó del Colmenar; i el meridional, de la serra de la Solana, o d'Agullent, que rep aquí el nom de Serra de L'Ombria, on sobresurten la Lloma Plana (996 m, vèrtex geodèsic de tercer ordre), la Replana (984 m), el Alt de la Penyeta de l'Àguila (974 m), la Peña dels Gavilans (943 m), el Collado dels Cavis (893 m), la Lloma Bona (882 m) i el Morro del Pinós (843 m). En alguns estudis s'assenyalen també l'Alt de Ponsalet (o Ponsenet, de 968 m) i el Alt del Moro (971 m). El terme està orientat de llevant a ponent (Nor-Est a Sud-oest), i presenta un lleuger pendent en direcció Oest. La serra ocupa més del 40% de la seua superfície.

MODEL D'OMBRES DEL TERRENY

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

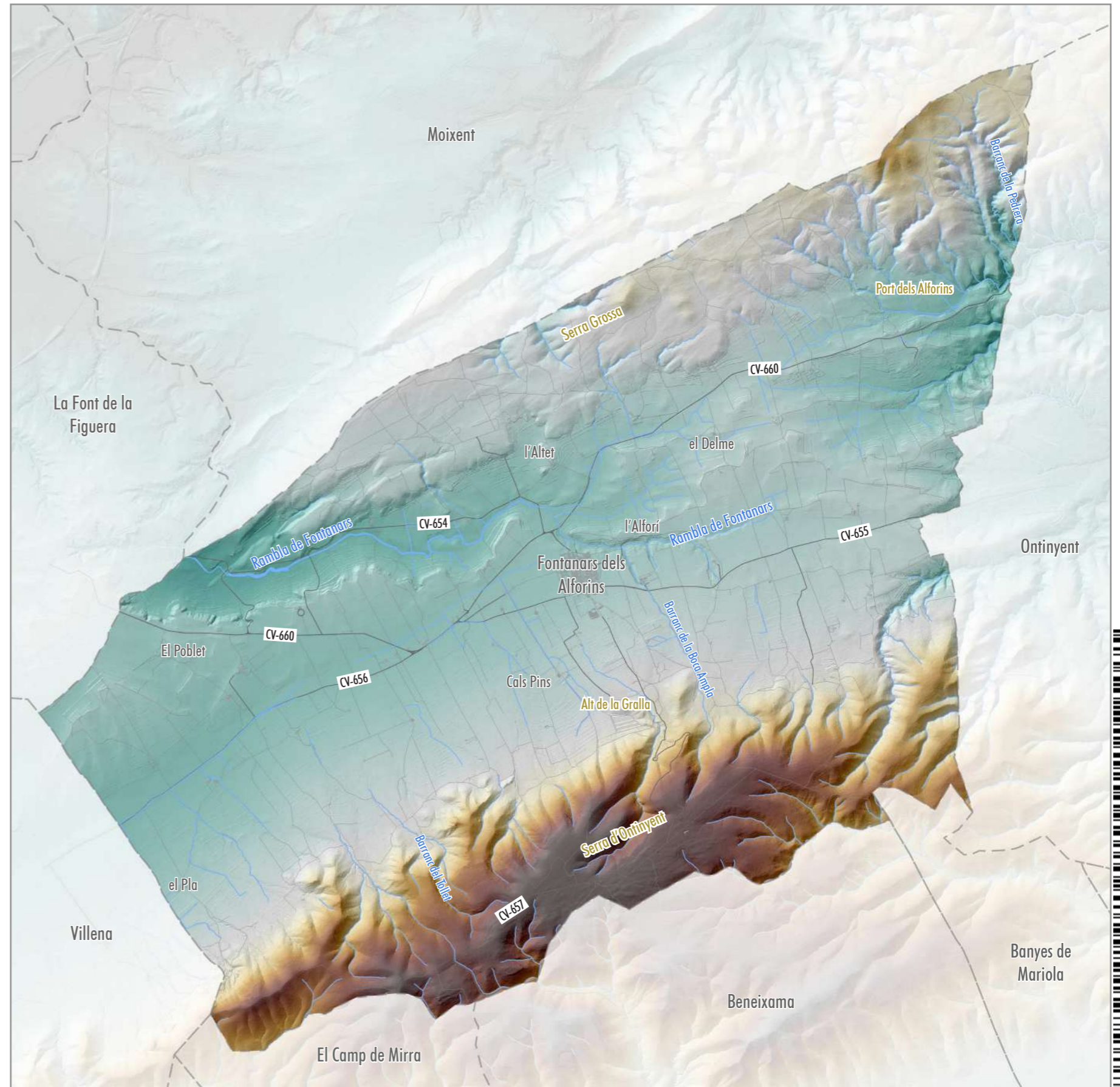
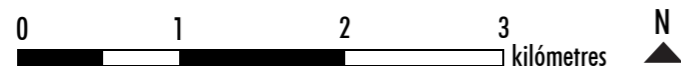

L'àrea és travessada per diversos cursos d'aigua, encara que d'escàs cabal i longitud, generalment perpendiculars a la fèrtil vall. Destaquen la rambla o barranc de Fontanars, en la meitat Nord del terme vorejant la Serra Grossa, i xicotets vessants en la meitat Sud del terme, que reben les seves aigües de la Serra de L'Ombria. En la plana central del terme predominen els aprofitaments agrícoles, aconseguint la superfície conreada gairebé la meitat del seu terme.

MODEL DIGITAL D'ELEVACIONS (IGN)

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

390 m.s.n.m. 1010 m.s.n.m.

El nucli urbà es troba en la part central del terme, aquest assentament es deu en bona part, pel que sembla, a la facilitat d'obtenció d'aigua.

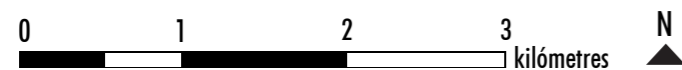
Es tracta d'un nucli relativament recent, emancipat com a municipi en 1927. La part més antiga es situa en l'àrea més pròxima a la rambla de Fontanars, on es trobaven pel que sembla les dues masies que donen origen a la població, creixent longitudinalment cap al camí de Villena, o carretera CV-655.

En dates més recents es van realitzar algunes naus industrials en l'àrea al Sud del casc, i importants equipaments escolars i esportius en la part més pròxima a les carreteres d'aquesta mateixa àrea.

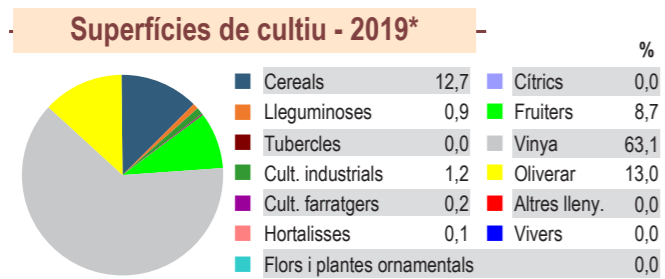
A més d'aquest nucli, existeix en el terme un bon nombre de construccions disseminades d'una certa antiguitat. Es tracta en la seua majoria de grans casalots de finals del segle XIX, pertanyents originalment a famílies de terratinents, generalment habitatges familiars vinculats a explotacions agrícoles o cellers, sense arribar a formar nuclis de població importants, excepte l'esmentat de Cases de Vidal.

IMPLANTACIÓ HUMANA

- Edificacions
  - Comunicacions
  - Hidrografia
-
- Sòl amb implantació humana

Al terme municipal de Fontanars l'agricultura predomina en la plana central. La major part dels cultius són de secà: cereals (12.7%), vinya (63.1%), oliveres (13%) i fruiteres (8.7%). Els cultius de regadiu són hortalisses principalment (0.1%). Els cereals i vinyes són tradicionalment els cultius hegemònics en el Alforí, aquests últims en expansió els últims anys per les bones condicions climàtiques per a aquest cultiu, acompanyats d'ametllers, oliveres i una significativa extensió de gira-sols. Aquest últim cultiu, escàs en la resta de la comarca, es veu aquí afavorit per les condicions climàtiques i pel propi cultiu cerealístic, que ajuda a regenerar la terra del blat.

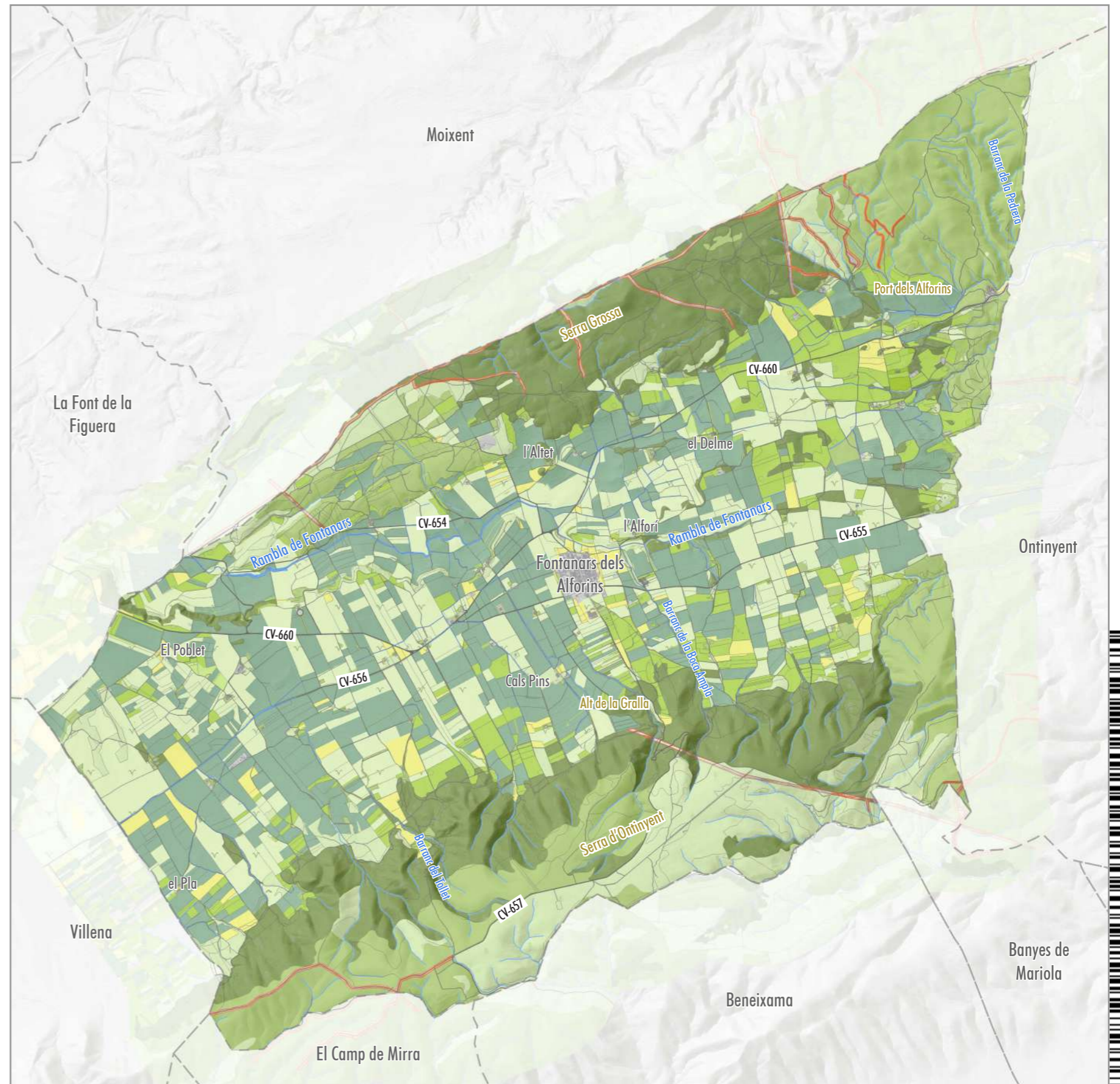
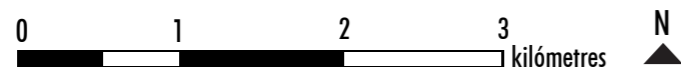

Dades del portal estadístic de la Generalitat Valenciana.

CULTIUS (CV 05)

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

- Terra de labor en secà
- Terra de labor en regadiu
- Frutals en secà o regadiu extensiu
- Frutals en regadiu intensiu
- Vinyes
- Terra sense cultivar
- Boscs densos
- Boscs clars
- Matorrals
- Tallafocs

En aquest mapa es classifiquen les zones verdes i espais protegits. Destaquen:

-El LIC Els Alforins té una superfície de 9.750 ha. Abastant els termes municipals de Beneixama, Fontanars dels Alforins, el Camp de Mirra, la Canyada i Villena.

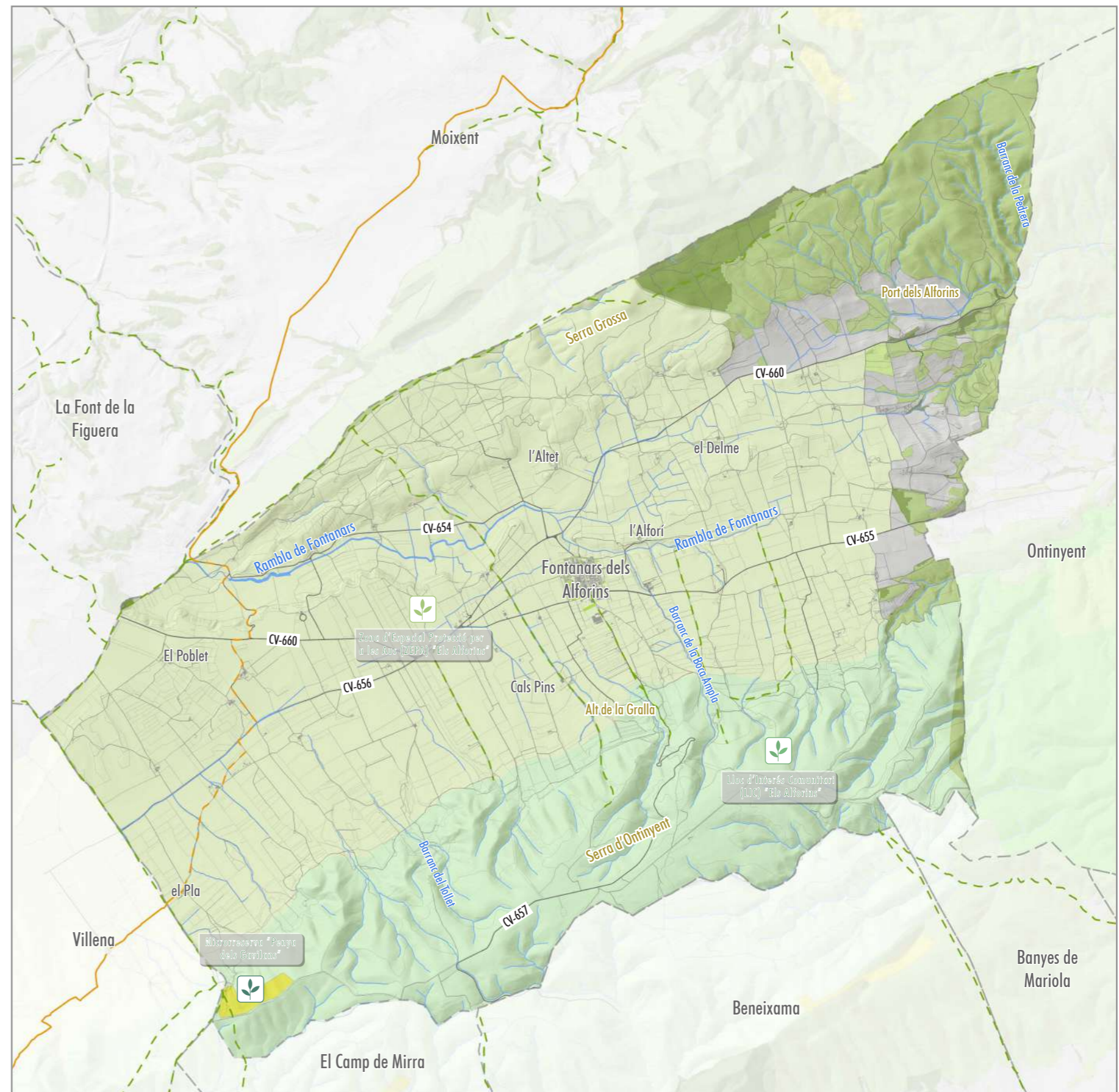
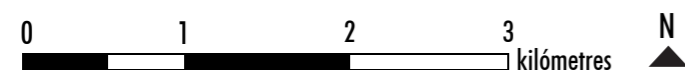
-Zones d'Especial Protecció per als Ocells (ZEPAs)

D'acord amb la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, va tindre lloc la Informació pública de la versió preliminar del Projecte de decret del Consell pel qual es declaren com a zones especials de conservació (ZEC) els llocs d'importància comunitària (LIC) Els Alforins (ES5213054) i Sierra del Mugeró (ES5233034), i s'aprova la norma de gestió d'aquestes ZEC i de les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) Els Alforins (ES0000455), Meca-Mugeró-San Benito (ES0000452) i Moratillas-Almela (ES0000456). Publicada al DOGV 8241, de 23.02.2018 .

A hores d'ara s'ha aprovat pel ple del Consell el 21 de maig 2021 la declaració com a ZEC del LIC Els Alforins (ES5213054) i la norma de gestió del ZEC i de les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) com ara la d'Els Alforins (ES0000455). Aquest canvi queda a l'espera de la seua publicació al DOGV.

ZONES VERDES I ESPAIS PROTEGITS (ICV)

	Zones verdes urbanes		Sendes principals:
	Paratges Protegits Municipals		Vies pecuàries
	LICs		Via Augusta
	ZEPAs		Edificacions
	Microrreserva		Comunicacions
	Sòl Forestal Estratègic		Hidrografia
	Sòl Forestal		

Des del punt de vista del valor ambiental i territorial de la comarca, la zona dels Alforins es troba al nivell més alt. Aques anàlisi es fa quantificant totes les cartografies disponibles avui en dia per tal de definir un model quantitatiu.

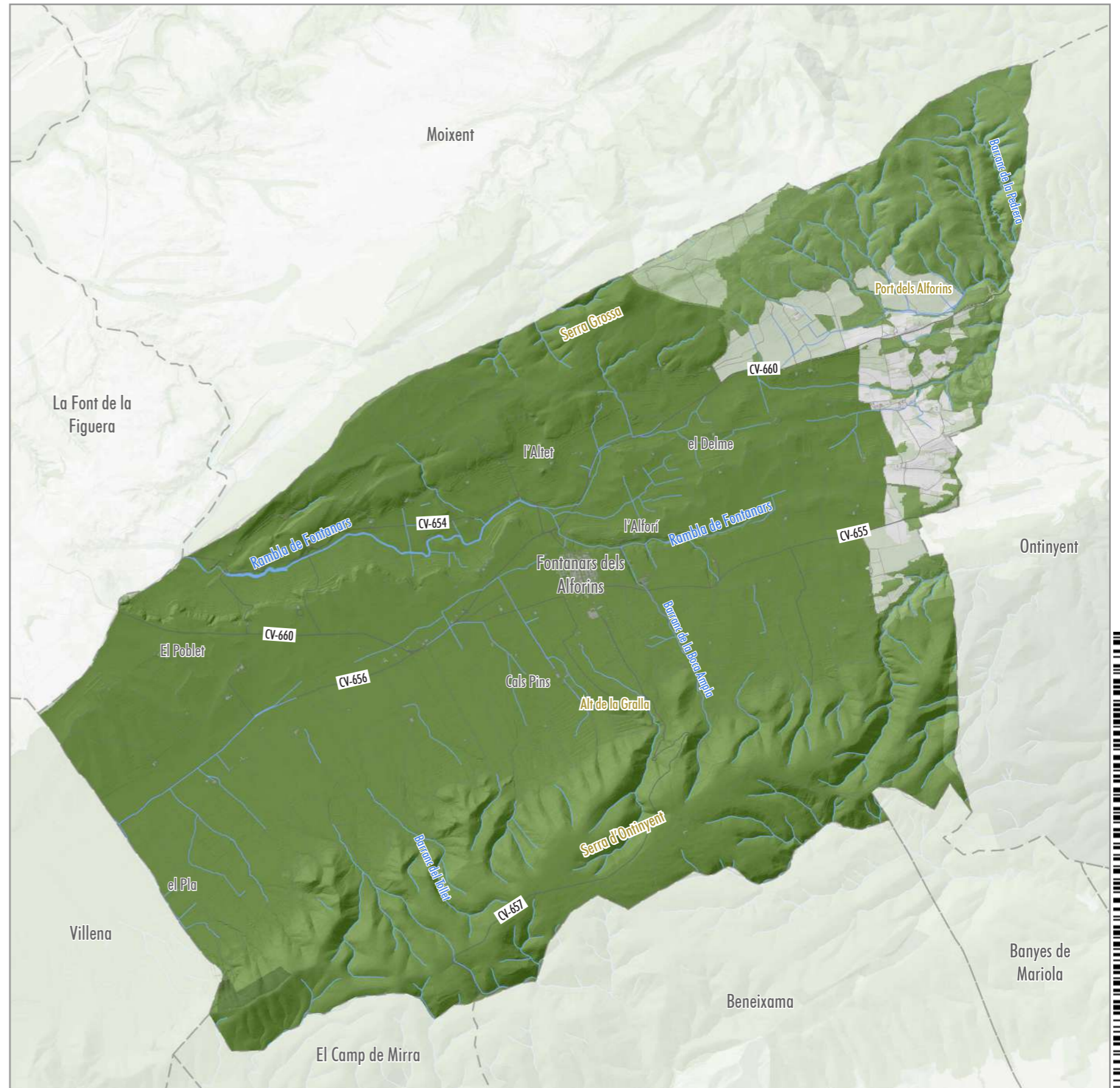
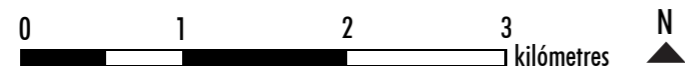
En aquest model les afeccions per espai protegits punten molt com llocs d'especial interès per la seua biodiversitat.

D'aquesta manera veiem a la cartografia que quasi tot el terme es troba marcat amb un verd fosc.

MODEL DE INFRASTRUCTURA VERDA

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

Menor valor Major valor

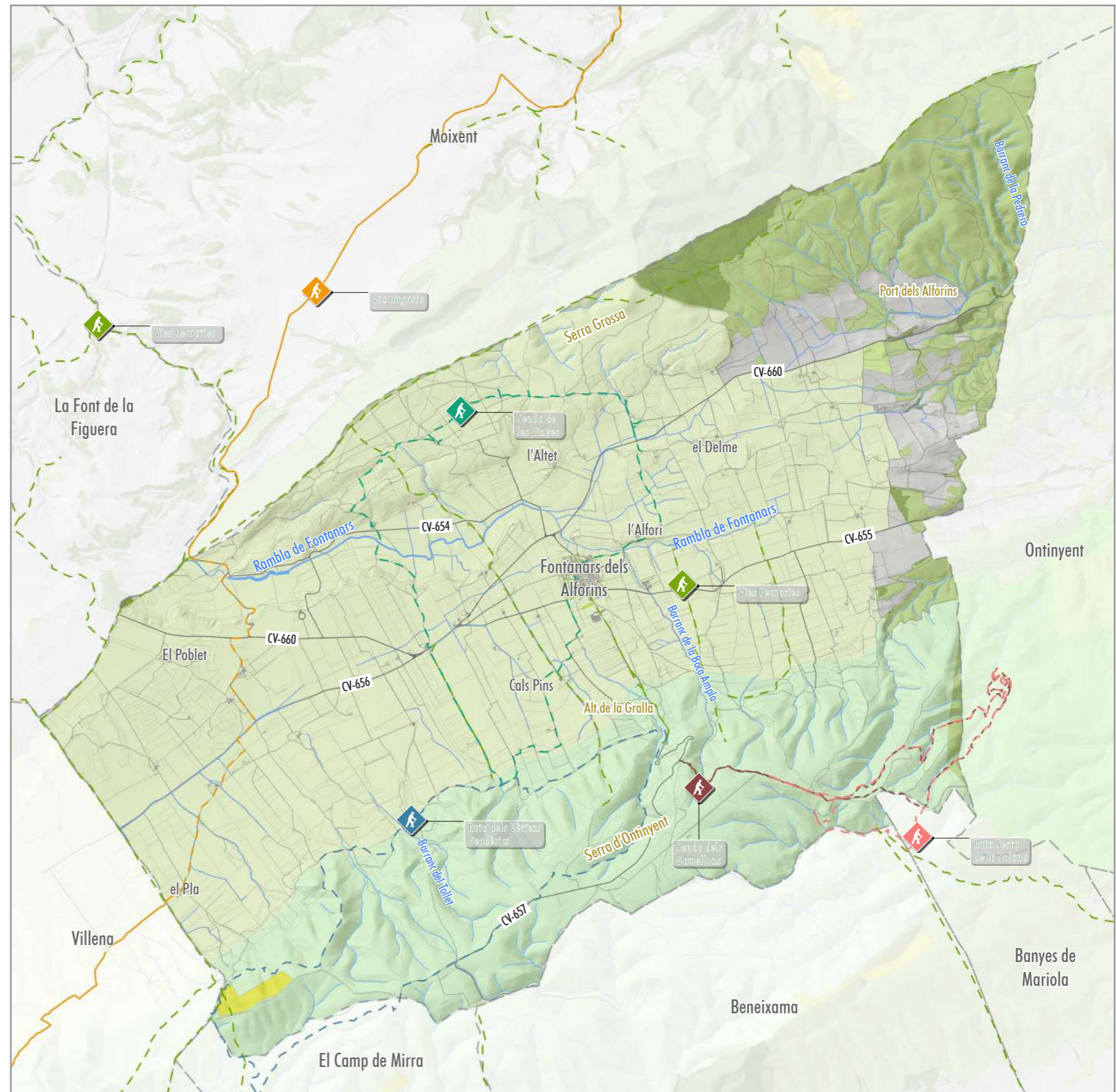
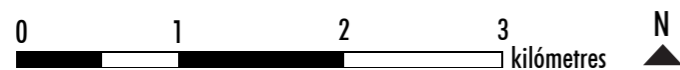
En el pla de Delimitació d'espais d'interès cultural, a Fontanars dels Alforins s'assenyalen la Via Augusta (encara que no coincideix amb el traçat assenyalat en el Pla Director de Recuperació de la Via Augusta en la Comunitat València, que l'assenyala a uns 3 Km al Nor-Oest, passant de Moixent a La Font de la Figuera per la zona de Les Alcusses sense travessar Fontanars dels Alforins) i les senderes PR-CV-52 i SL-CV-19, en la vora Sud-Aquest del terme amb Ontinyent i Banyeres, conforme s'observa en la imatge següent. Pròxims a ell s'assenyalen els Béns d'Interès Cultural de Moixent (Castillo, Necròpoli ibèrica "Corrar de Saus", Presa del Bosquet i Ruïnes de la Bastida dels Alcuses).

VIES PECUÀRIES I SENDES (ICV)

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

- Sendes principals:
- Vies pecuàries
  - Via Augusta

- Sendes addicionals:
- Ruta dels vèrtexs geodèsics
  - Ruta de les Vinyes
  - Ruta Serra de la Solana
  - Senda dels Gamellons

Dels elements patrimonials destaca:

-No existeix cap BIC en el terme municipal.

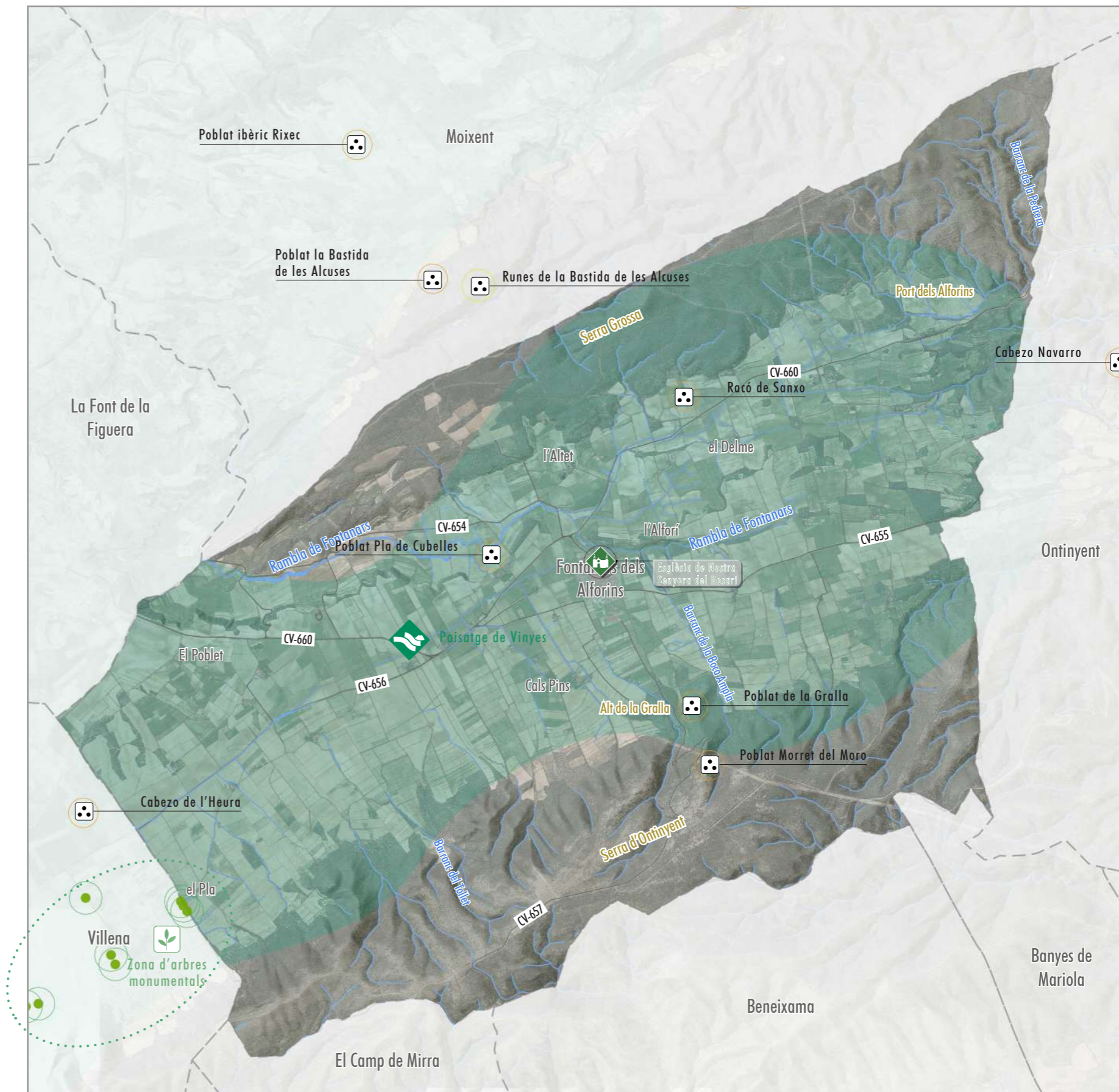
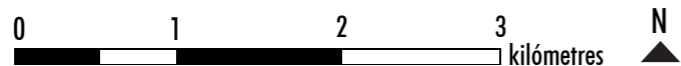
-Els jaciments arqueològics del terme de Fontanars dels Alforins són els següents: Alt de la Coveta Fumada o Pou del Capella, Ca Pastor, Taver o La Sicília, Camí de Mallaura o Corba de Santa Teresa, Camí dels Bordellerts o L'Almàsera, Castellaret dels Alforins, El Racó Moltó I, L'Altet de la Moneda, L'Altet de Torró, La Gralla, La Llometa de Ferri, La Penyeta del Pinós, La Sort, Les Penyes del Ponsalet, Micons, Morret del Moro, Penyeta del Corral del Ponsalet, Pla de Cubelles, Racó de Sanxo, Ribassal de Micons.

-Els recursos etnològics del terme de Fontanars dels Alforins són els següents Corral de la Senieta, Teular de la Safra, Font del Grifo o de la Cava, Forns de les Piles, Sénia del Balcó, Vía Augusta, Acueducto de la finca del Balcó, Balsa de la Vila, Balsa, lavadero, abrevadero y fuente de la Dueña, Minat de les Bassetes.

ELEMENTS PATRIMONIALS (ICV I PAT CC)

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia
- BRLs
- BICs
- Àrbres monumentals
- Jaciments arqueològics

■ Àrea vinícola

D'acord amb les dades del PATRICOVA, i com s'observa en el pla adjunt, no existeix classificada cap zona amb el risc d'inundació important en el terme municipal de Fontanars dels Alforins.

Com s'assenyala com a zones de risc:

-la Rambla o barranc de Fontanars en la meitat nord del terme, amb nivell de risc 3 (freqüència menor de 25 anys i calat menor de 0,8 m);

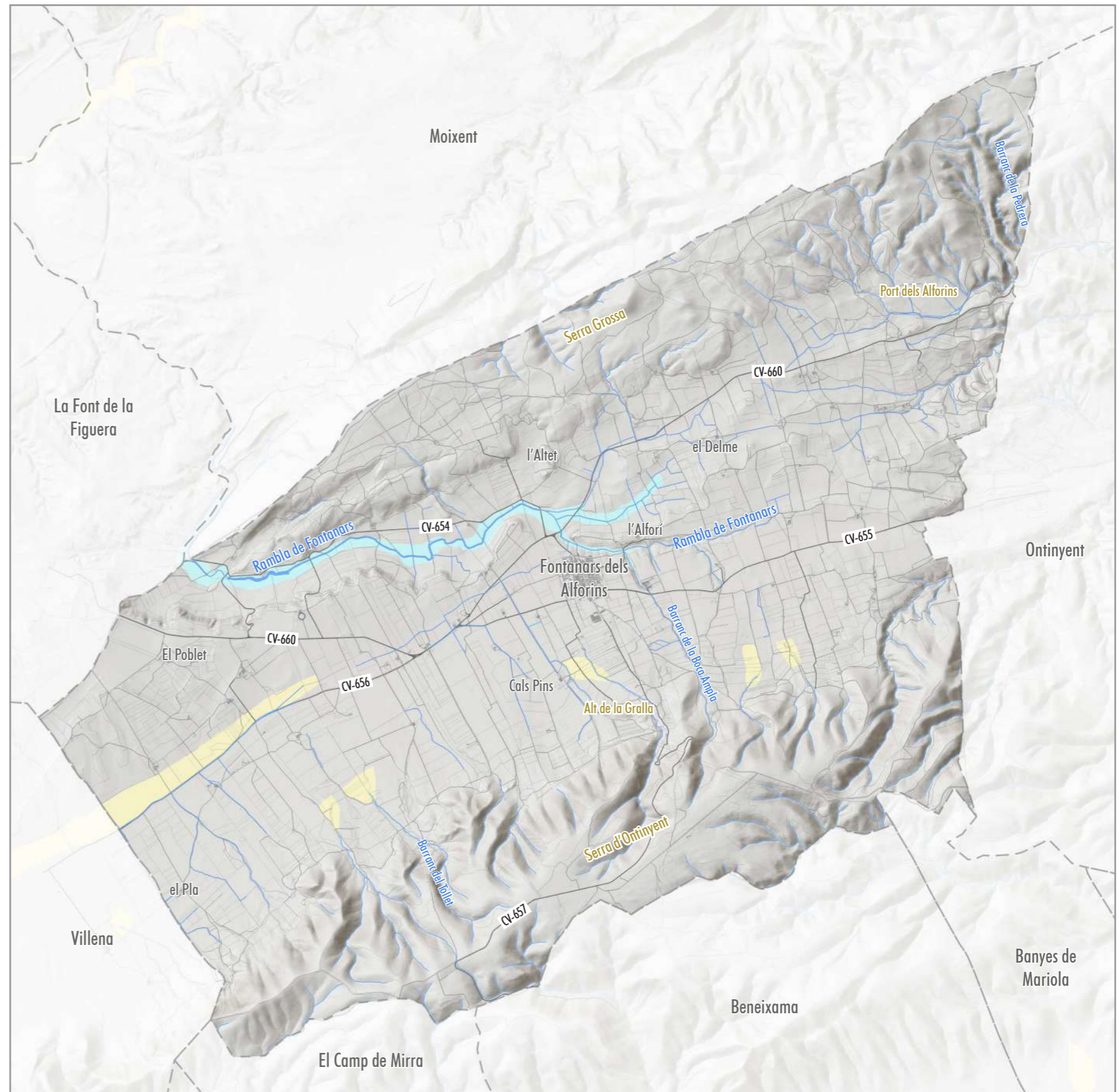
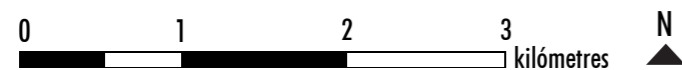
-l diversos llits de barrancs en la meitat Sud del terme, amb nivell de risc 6 (freqüència entre 100 i 500 anys i calat menor de 0,8 m), entre els quals destaca per la seua major superfície el denominat "Endorreísmo del Vinalopó".

ZONES INUNDABLES (PATRICOVA)

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

■ Perillositat 3. Freqüència alta (25 años) i calat baix (<0.8 m)

■ Perillositat 6. Freqüència baixa (500 años) i calat baix (<0.8 m)

Els majors percentatges de superfície cremada, amb diferència, es corresponen amb les categories de perill "Molt Alt" i "Extrem" que, no obstant això, són les zones amb menor representació en el territori.

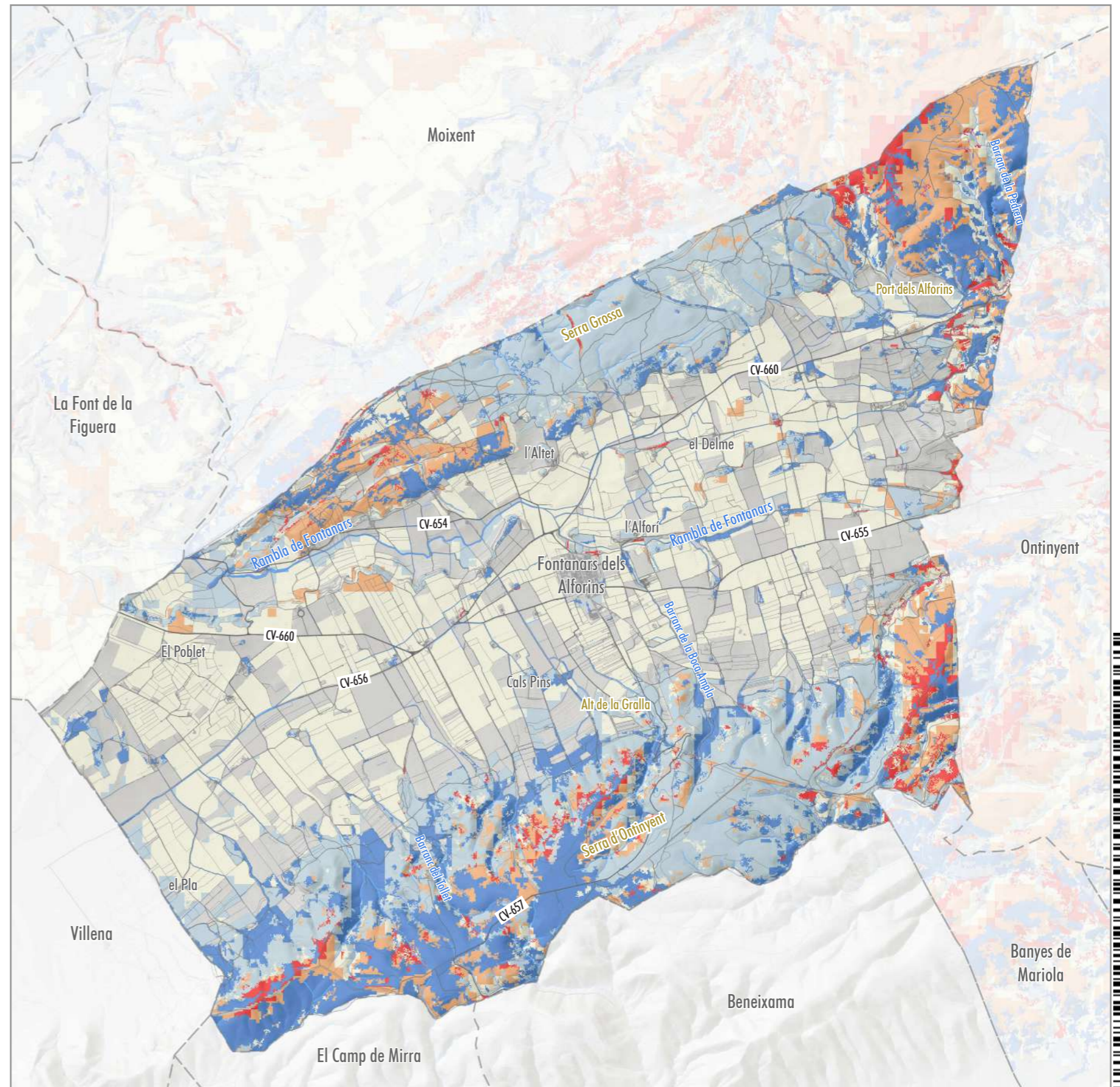
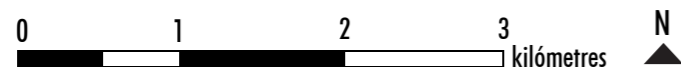
La suma de superfícies afectades per incendis en aquestes dues categories és de gairebé el 60% del total.

En els llits la vegetació dels quals està classificada com a canyars o canyissars, el valor de l'índex de perill és molt elevat

PERILLOSITAT D'INCENDI (ICV)

- Edificacions
- Comunicacions
- Hidrografia

- Extrema
- Molt alta
- Alta
- Moderada
- Baixa-Moderada

Anàlisi de l'entorn urbà

Fent una anàlisi dels carrers del municipi observem que la gran majoria dels carrers tenen trànsit de vehicles en les dues adreces i es permet l'aparcament a banda i banda de la calçada.

Trobem algunes diferències entre ells:

- L'espai que es destina al vianant. En la majoria dels carrers la vorera és d'ample inferior a 1 metre.
- La vegetació és inexistent menys en algunes vies.
- El tipus d'iluminació.
- La presència de mobiliari públic o no.

Denominem carrers transversals, els que recorren el municipi d'est a oest.

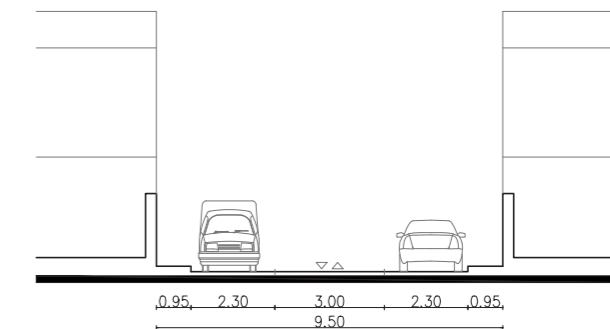
Com descriuen les taules i les seccions:

-La primera tipologia correspon als carrers Diputació, Sant Josep, Del Parterre, Ontinyent, Constitució, Rei Alfons XIII, Batlle i Francès, Ontinyent. Aquests carrers tenen voreres inferiors a 1 metre, no tenen vegetació, en la majoria d'elles la il·luminació és amb fanals ancorats a façana i no presenten cap mena de mobiliari públic.

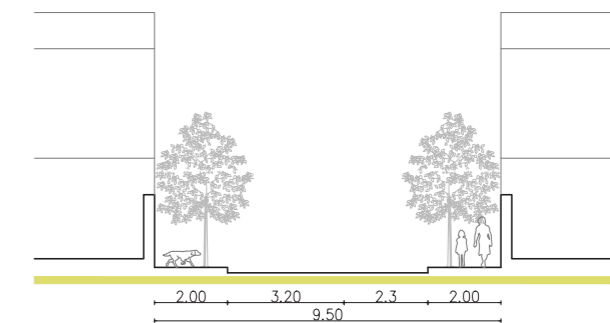
-La segona tipologia correspon només a un tram del carrer de Les Escoles entre el carrer Sant Antoni i l'Avinguda Salvatierra d'Àlava. Es diferencia perquè la voreres s'amplien fins als 2 metres i apareix vegetació i queda prohibit l'estacionament a banda i banda.

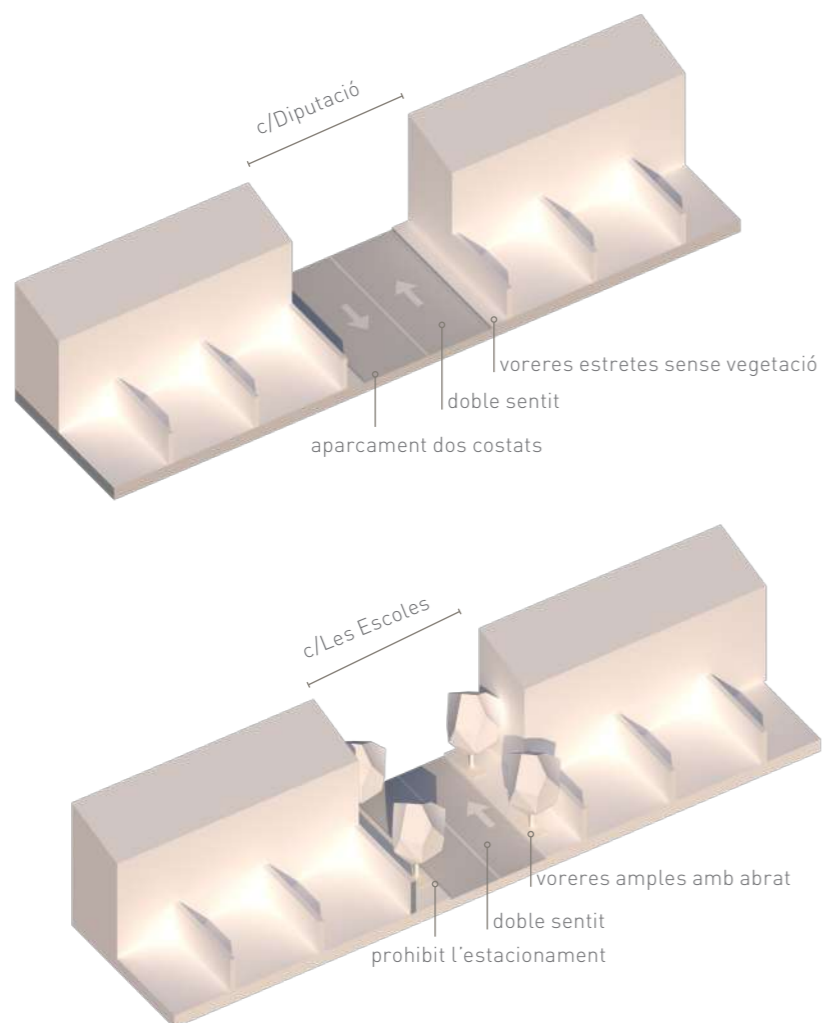
VIALS TRANSVERSALS

Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Iluminació	Mobiliari
Doble sentit + Aparcament Doble sentit	≈ 1 m	NO	Sí En façana	No

Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Iluminació	Mobiliari
Doble sentit Prohibit l'estacionament	≈ 2 m	Sí Escocell sobre calçada	Sí En façana	No

SECCIONS VIALS NUCLI URBÀ:

VIALS TRANSVERSALS:

ST1-CARRERS EST-OEST

ST2-CARRERS EST OEST

VIALS LONGITUDINALS:

ST4-CALLES NORTE-SUR

ST5-CALLES NORTE-SUR

ST5.1-CALLES VERTICALES

ST6-CALLES HORIZONTALS

VIALS CENTRE HISTÒRIC:

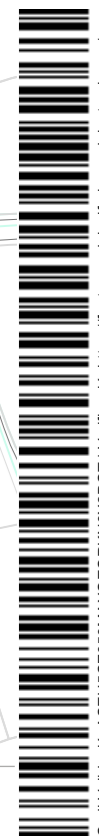
ST6-CARRER PROHIBIT APARCAR

VIALS VORA URBANA

ST7-VORA URBANA NORD

ST7- VORA URBANA NORD EST

ST8- VORA URBANA SUD

Anàlisi de l'entorn urbà. Descripció: Seccions vials

Denominem carrers longitudinals, els que recorren el municipi de nord a sud.

Com descriuen les taules i les seccions;

- La primera tipologia correspon als carrers, Josep Renau i Jaume I
- La segona tipologia les callis c/Cinic D'Agost de 1927, Sant Lluís
- La tercera tipologia i la que representa únicament a l'avinguda principal del municipi anomenada Avd. Comte Salvaterra D'Àlava.

VIALS LONGITUDINALS

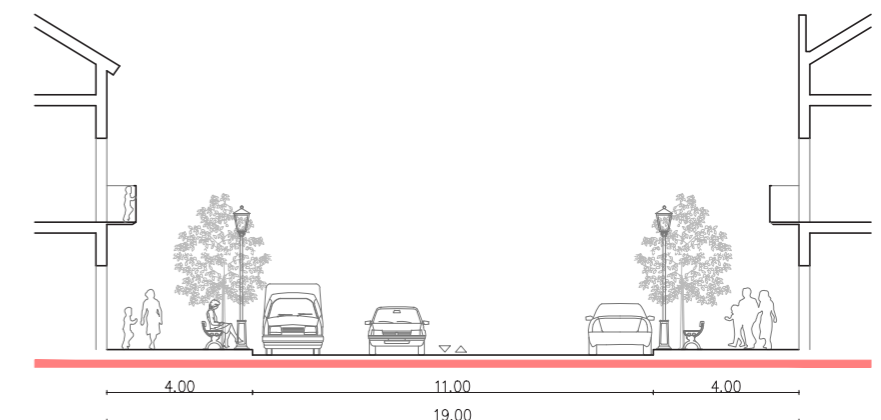
Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Il·luminació	Mobiliari
Doble sentit + Aparcament Doble sentit	≈ 2 m	Sí Escocell sobre calçada	Sí En façana	No

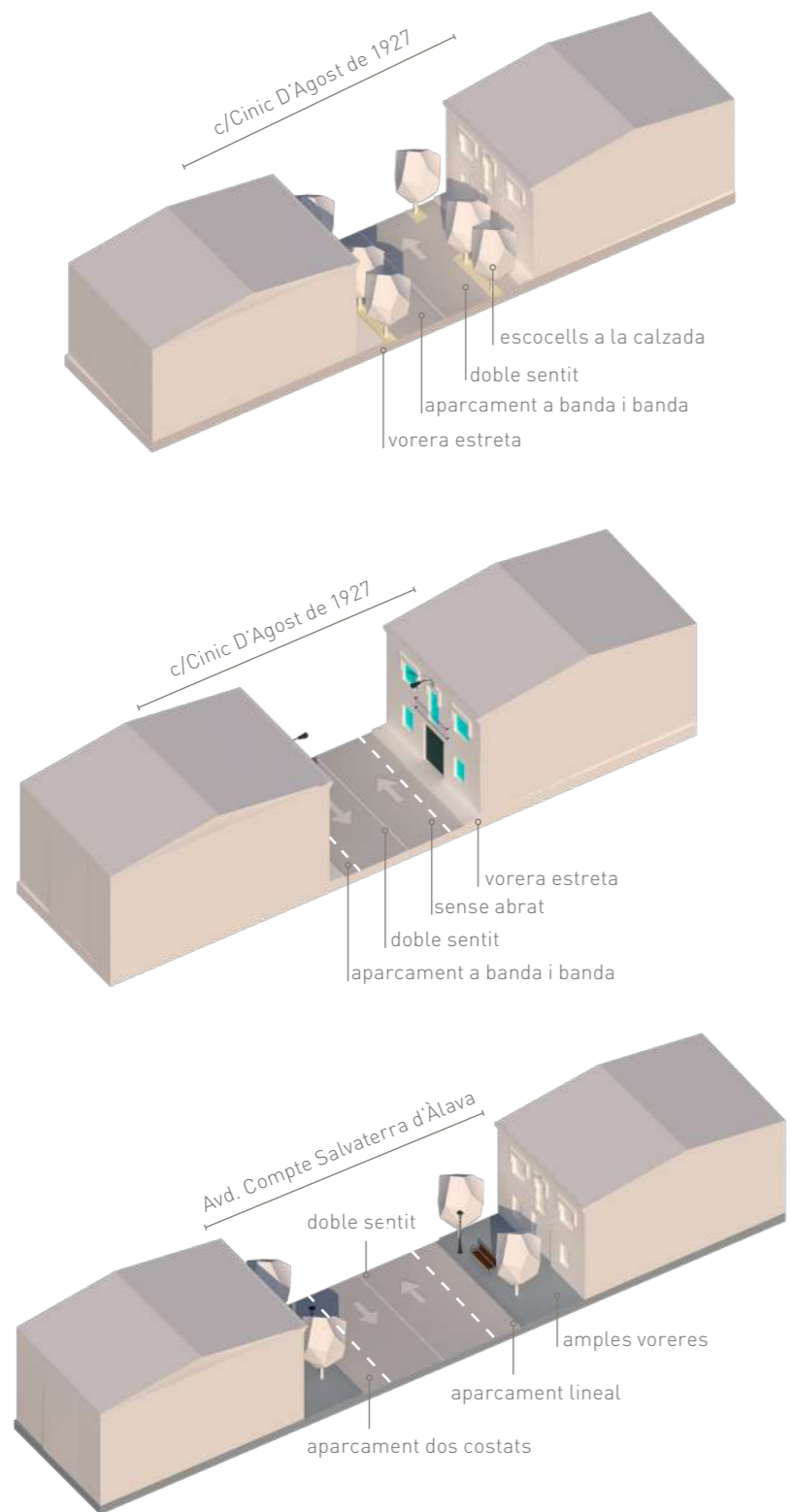

Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Il·luminació	Mobiliari
Doble sentit + Aparcament Doble sentit	≈ 1 m	NO	Sí En façana	No

Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Il·luminació	Mobiliari
Doble sentit + Aparcament Doble sentit	≈ 4 m	Sí Escocell sobre vorera	Sí En vorera	Sí

SECCIONS VIALS NUCLI URBÀ:

VIALS TRANSVERSALS:

ST1-CARRERS EST-OEST

ST2-CARRERS EST OEST

VIALS LONGITUDINALS:

ST4-CALLES NORTE-SUR

ST5-CALLES NORTE-SUR

ST5.1-CALLES VERTICALES

ST6-CALLES HORIZONTALS

VIALS CENTRE HISTÒRIC:

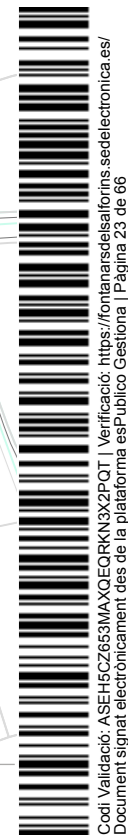
ST6-CARRER PROHIBIT APARCAR

VIALS VORA URBANA

ST7-VORA URBANA NORD

ST7- VORA URBANA NORD EST

ST8- VORA URBANA SUD

Anàlisi de l'entorn urbà

Els carrers de vora urbana son els que voregen el nucli urbà.

Existeixen grans diferències entre la vora nord i la sud.

-La vora nord correspon a la tipologia 1 i 2, presenten voreres petites i no tenen estratègia de connexió amb el paisatge malgrat la seua estratègica posició. La tipologia 2 podríem dir que es troba a mitjà construir.

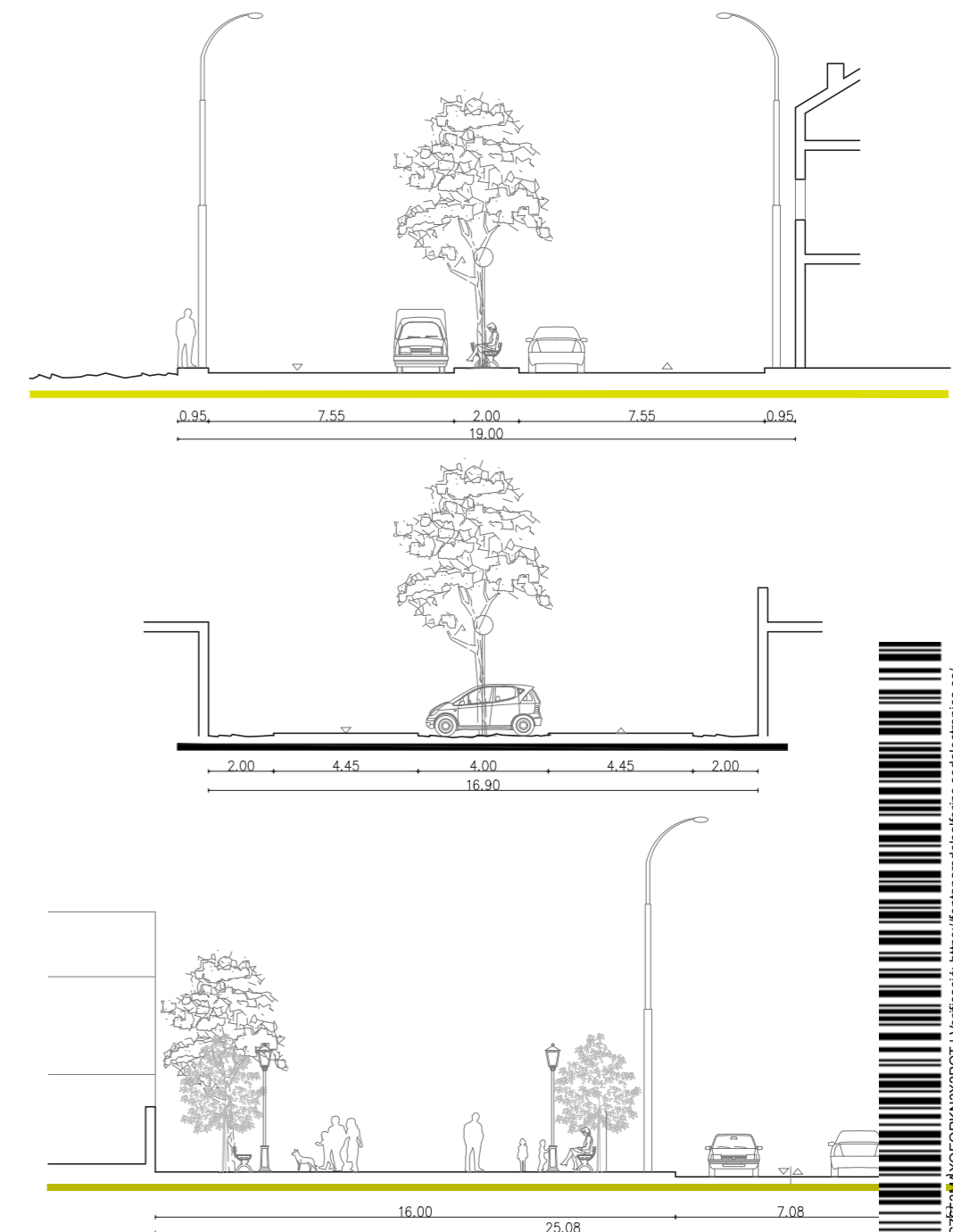
-La vora sud es troba més construït, presenta una gran secció i es contenidor d'un espai verd d'una certa magnitud. Esta representat per la tipologia 3.

VIALS VORA URBANA

Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Il·luminació	Mobiliari
Doble carril + Aparcament Doble sentit	≈ 1 m	Sí Vorera central	Sí En vorera	Sí

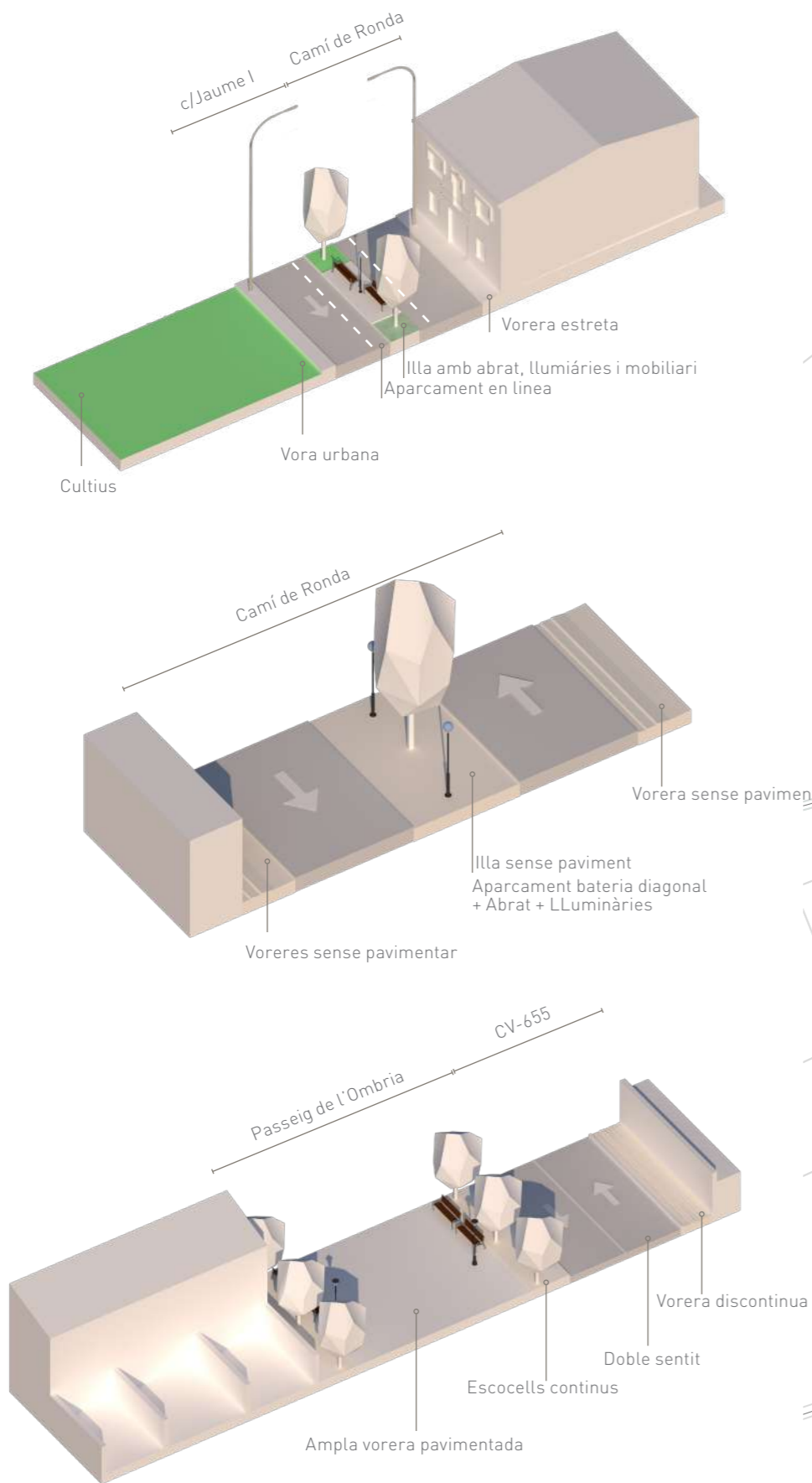
Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Il·luminació	Mobiliari
Doble sentit + Aparcament Doble sentit	Inexistent	Sí	Sí En vorera	No

Circulació vehicles	Xarxa de vianants	Vegetació	Il·luminació	Mobiliari
Doble sentit + Aparcament Doble sentit	≈ 4 m	Sí Escocell sobre vorera	Sí En vorera	Sí

Codi Validació: ASEH5CZ653M AXQCORKN3Z2POT | Verificació: <https://fontanarsdeisalforins.sedelectronica.es/>
 Document signat electrònicament des de la plataforma esPublico Gestiona | Pàgina 24 de 66

SECCIONS VIALS NUCLI URBÀ:

VIALS TRANSVERSALS:	
	ST1-CARRERS EST-OEST
	ST2-CARRERS EST OEST
VIALS LONGITUDINALS:	
	ST4-CALLES NORTE-SUR
	ST5-CALLES NORTE-SUR
	ST5.1-CALLES VERTICALES
	ST6-CALLES HORIZONTALS
VIALS CENTRE HISTÒRIC:	
	ST6-CARRER PROHIBIT APARCAR
VIALS VORA URBANA	
	ST7-VORA URBANA NORD
	ST7- VORA URBANA NORD EST
	ST8- VORA URBANA SUD

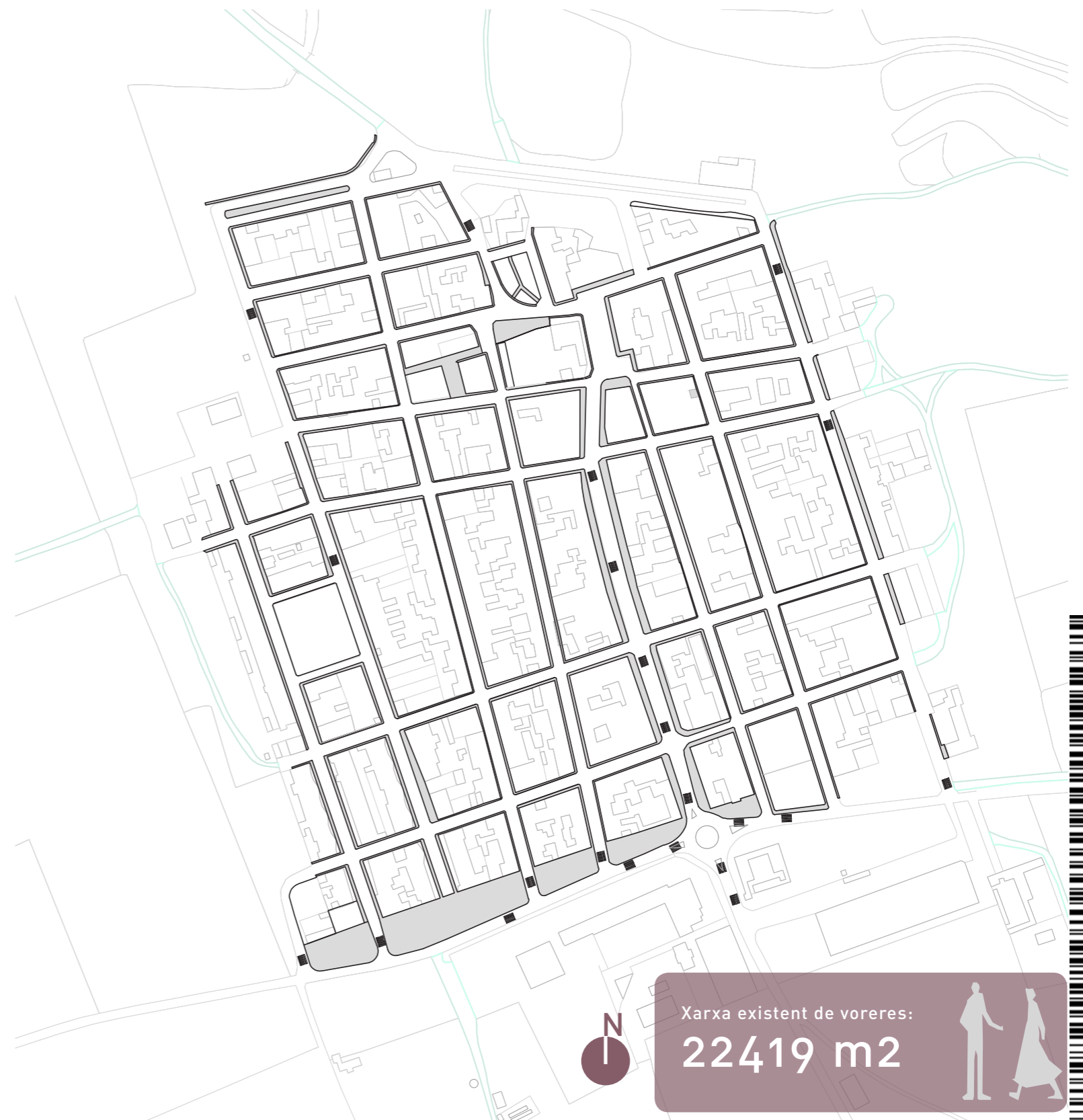
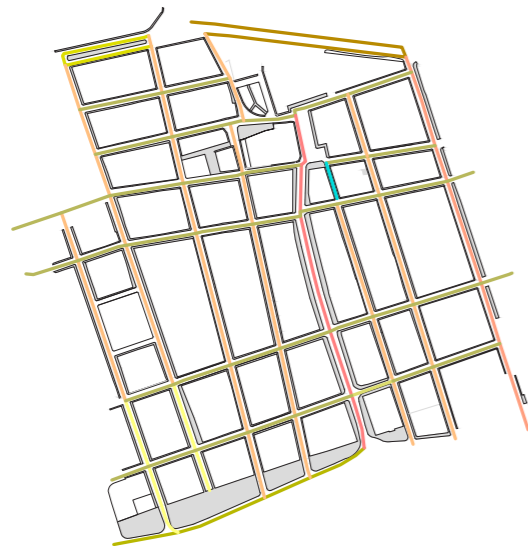
Xarxa de voreres

Fent una anàlisi de la xarxa de voreres del municipi observem que la majoria de les voreres són inferiors a 1 metre d'ample i en algunes vies s'eixamplen arribant a ocupar fins a 4 metres com en el passeig d'Ombria.

Comptabilitzem la superfície destinada al vianant en tot el municipi i correspon a 22419 m².

Troblem alguns problemes:

- Les voreres del municipi no estan adaptades per a vianants amb discapacitat. No presenten rampes en els encreuaments, ni paviments botonats per a persones invidents.
- Escocells sense protegir
- Mobiliari urbà i enllumenat situat incorrectament impedit el pas.

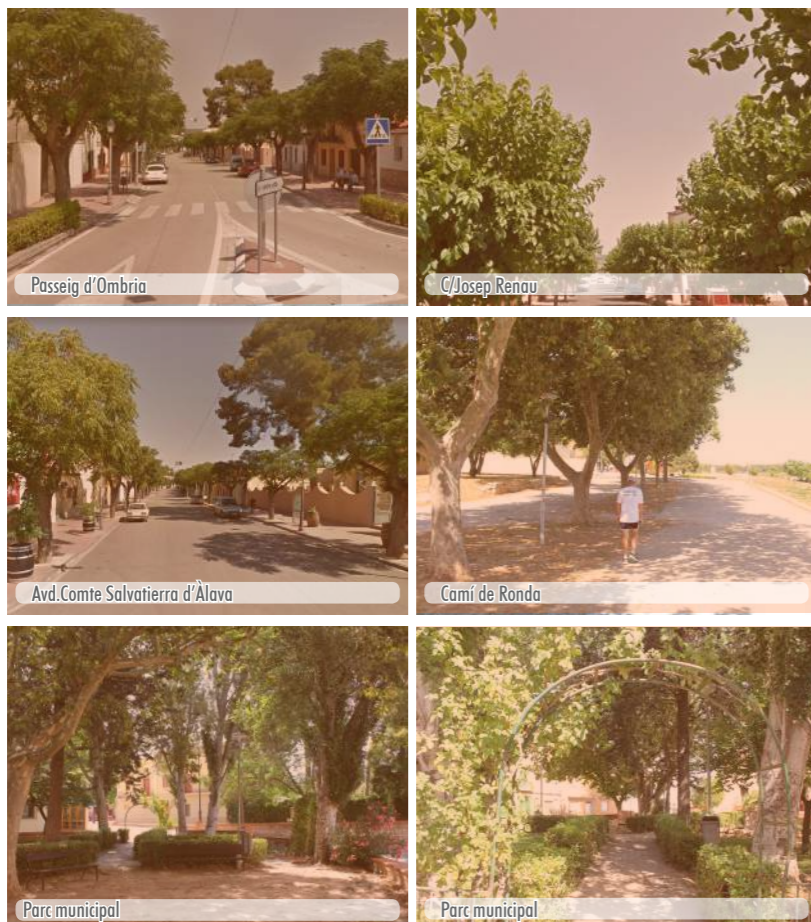

Vegetació

La vegetació és escassa en gairebé tot el municipi, només és existent en 5 carrers:

- En l'Avinguda Comte Salvatierra d'Àlava,
- En el passeig d'Ombria,
- Als carrers residencials Jaume I i Josep Renau,
- En un tram del carrer Les Escoles
- I en la vora urbana nord al Camí de Ronda.

Malgrat la falta d'arbratge als vials del municipi, aquest presenta 14 parcs públics.

Parcs públics

El principal nucli urbà del municipi ocupa una superfície aproximada de 260244 m² i els parcs públics ocupen 15525 m² que correspon a un 6% de l'ocupació.

Observant el plànol del municipi detectem que els parcs presenten una distribució més o menys uniforme, sent la part sud-est la més despoblada.

La grandària va des de les superfícies més xicotetes, entorn als 300 m² i la més gran que correspon al passeig de L'Ombria en la vora sud que ronda els 5500 m².

Detectem mancances comunes a tots els parcs com són:

- La falta de manteniment.
- La diferenciació d'usos.
- L'adequació a diferents grups d'edat.
- La falta d'indentició i reflexió sobre l'espai públic.
- La falta de mobiliari

A continuació analitzem aquests dos parcs marcats en el planols:

PARC 1: Plaça dels Pins

Ubicació:

Parc situat a la cantonada entre la c/Nou i la c/ Sant Josep

Qualitats:

- Superfície al voltant dels 1000m² d'espai públic.
- El parc presenta uns pins de gran port que li aporten una gran ombra i fan aquest espai un lloc perfecte per a fomentar la vida social a l'exterior.

Mancances:

- Falta de manteniment
- No presenta cap tractament de paviments.
- No existeix diferenciació d'usos.
- Falta de tractament dels murs que bolquen a l'espai públic.
- Necessitat de millora de la ubicació de les lluminàries que s'adeqüen a l'ús.

PARC 2: Parc Infantil

Ubicació:

Parc situat a la cantonada entre la c/Rei Alfona XIII i la c/Pais Valencia

Qualitats:

- Perfecta ubicació, se situa a la vora urbana est, connexió visual directa amb l'entorn rural.
- Superfície al voltant dels 800 m² d'espai públic.

Mancances:

- No presenta cap tractament de paviments ni tractament de la vora amb la vorera.
- Falta d'estratègia i proposta d'usos mixtos per a diferents grups d'edats.
- Manca d'il·luminació i mobiliari públic.
- Falta d'intenció en la plantació de la vegetació existent. (ombres).

El nucli urbà de Fontanars es caracteritza per trobar-se en un entorn rural privilegiat, està vorejat en tot el seu perímetre per sòls agrícoles.

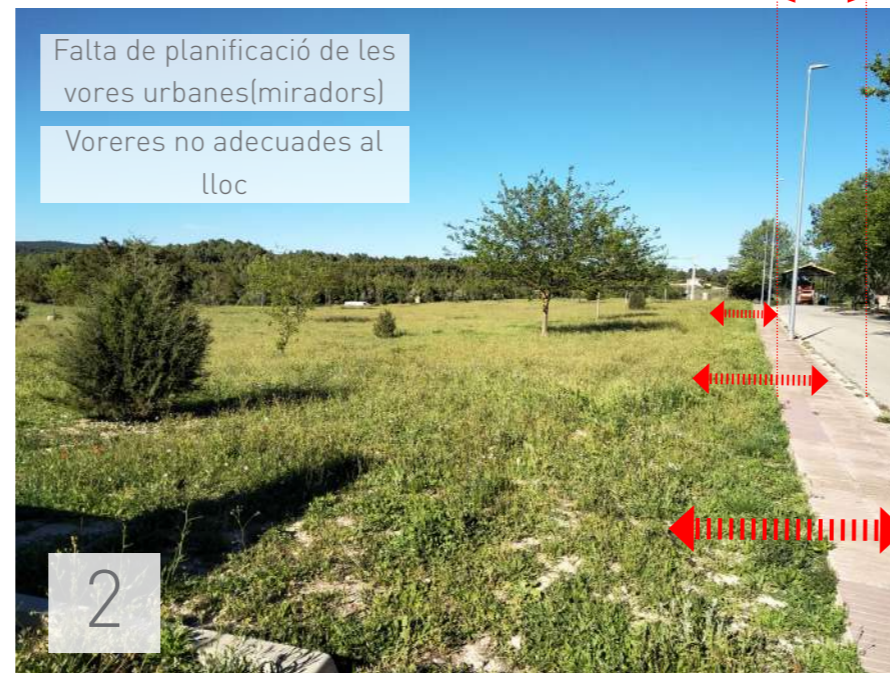
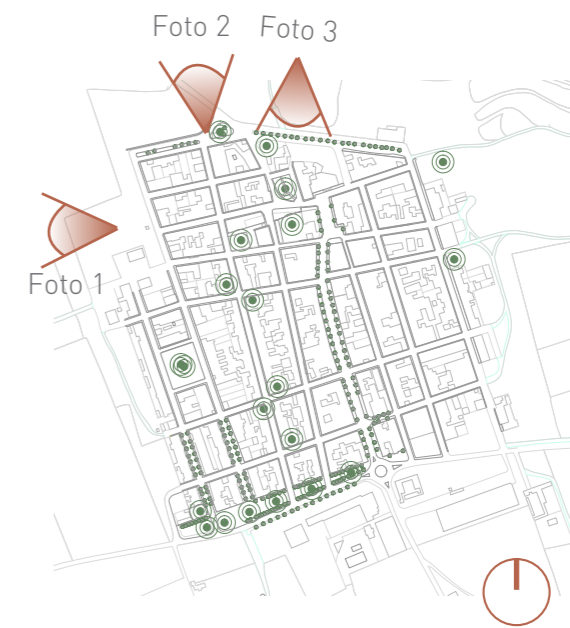
Analitzem les vores urbanes i detectem:

Beneficis:

- Entorns rurals de qualitat paisatgística.
- Actuacions espontànies, com a horts urbans que milloren l'espai públic.
- Connexions directes amb el barranc i la Serra Grossa, al nord, i la Serra de l'Ombria, al sud.
- Vistes obertes als cultius.

Inconvenients

- Mancança de planificació de les vores urbanes.
- Vorerres no accessibles.
- Falta de senyalització de les rutes amb la natura i adequació dels camins.
- Recorregut perimetral discontinuo.

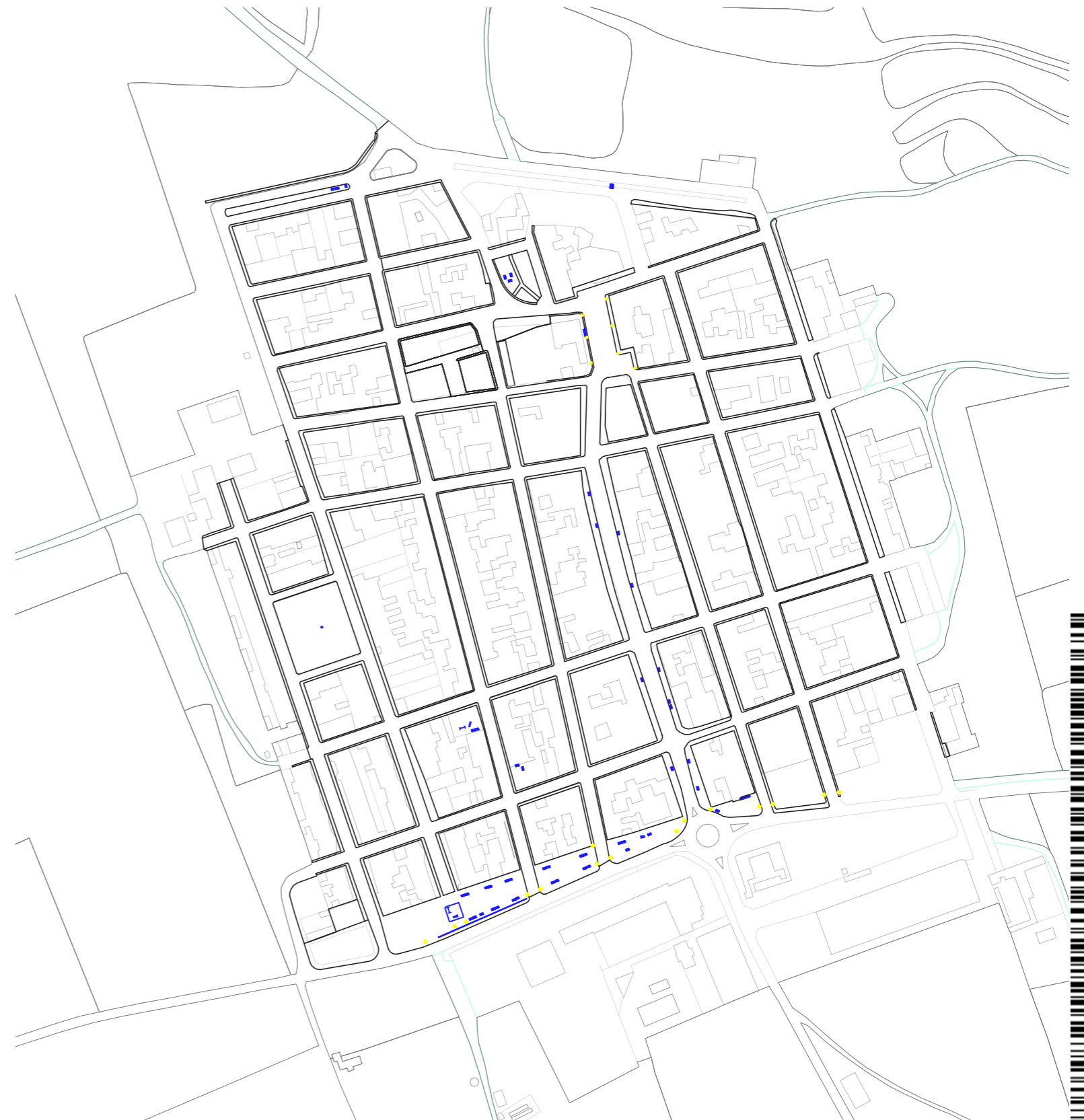
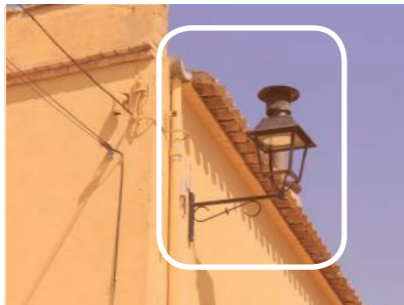
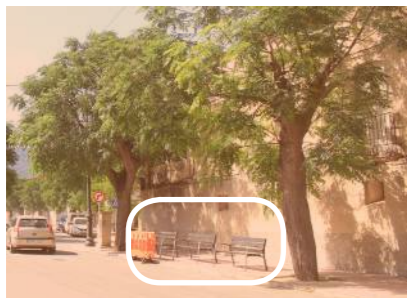

Mobiliari públic

Fent una anàlisi del mobiliari i la il·luminació del municipi observem que el mobiliari públic del tipus: papereres i bancs és escàs i acompanya sempre els carrers amb arbrat que són una minoria.

L'enllumenat públic consta de dos models: enganxat a paret i de peu, lluminàries tipu villa. Tot l'enllumenat és de tipu led amb dispositiu horari que permet regulació de consum, recentment millorat.

A les vores urbanes d'accés al poble trobem faroles d'altura considerable.

Vados

Fent una anàlisi dels carrers del municipi observem que tots els carrers tenen trànsit de vehicles en les dues adreces i es permet l'aparcament a banda i banda de la calçada. Además

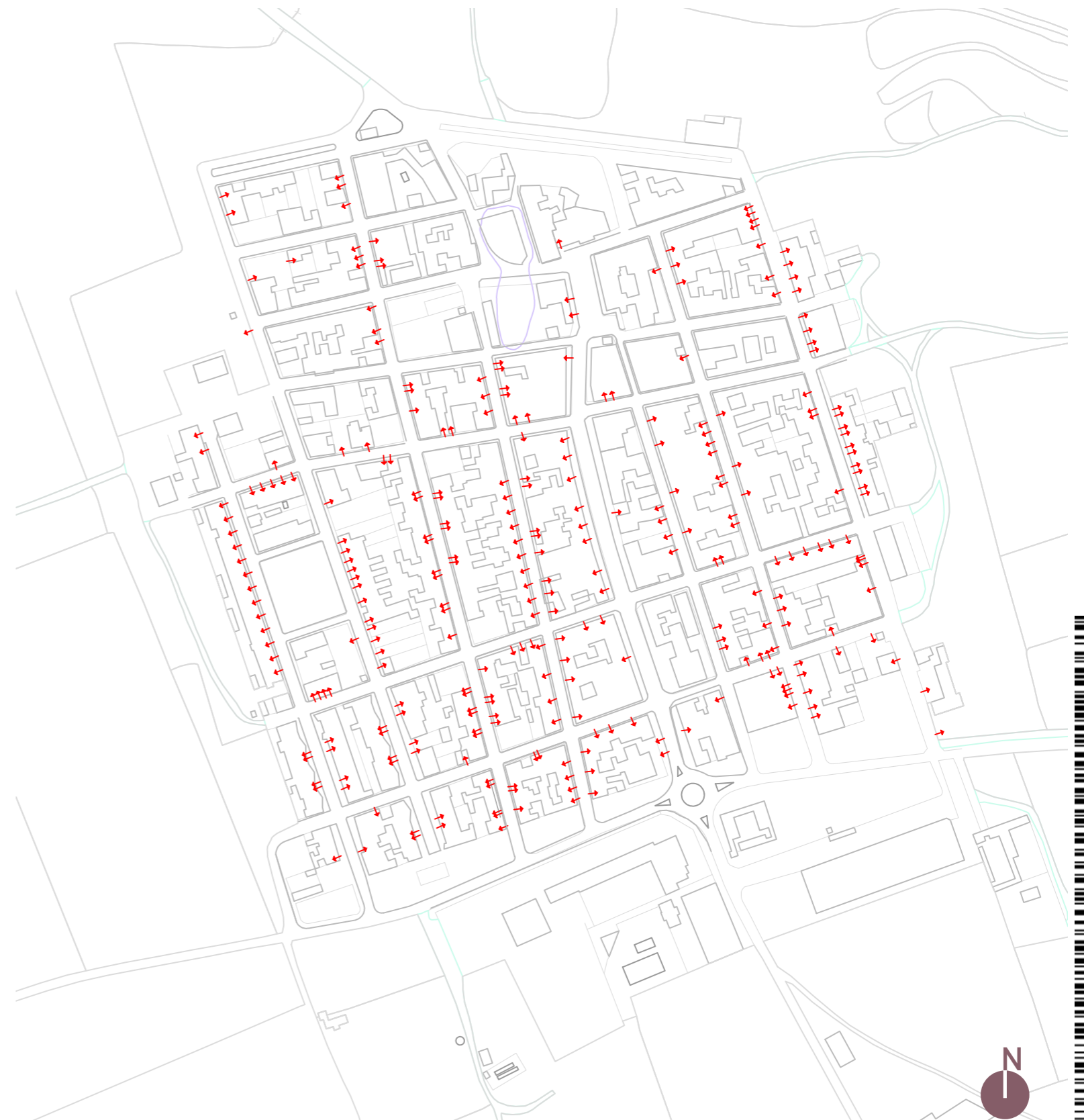
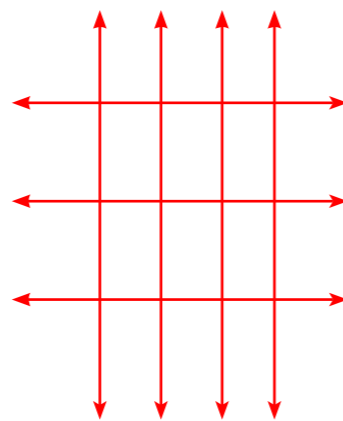
Observem en les avingudes de última construcció com gairebé totes les cases tenen accés de vehicles en comparació amb les cases del centre històric.

Els carrers amb més accesos de vehicles són:

- C/Josep Renau
- C/Jaume I
- C/Espanya
- C/País Valencia

VIALS DOBLE SENTIT + APARCAMENT DOLBE SENTIT

Anàlisi de l'entorn urbà. Diagnosi: Valors

Fontanars es troba en una preciosa vall composta per paisatges acolorits on conviuen cultius de vinya, replets d'encant, història i cultura. Un entorn natural on sentir l'essència d'un mediterrani que s'entrellaça amb paisatges més continentals, en els quals les vinyes i el bosc mediterrani conviuen amb els camps de cereals.

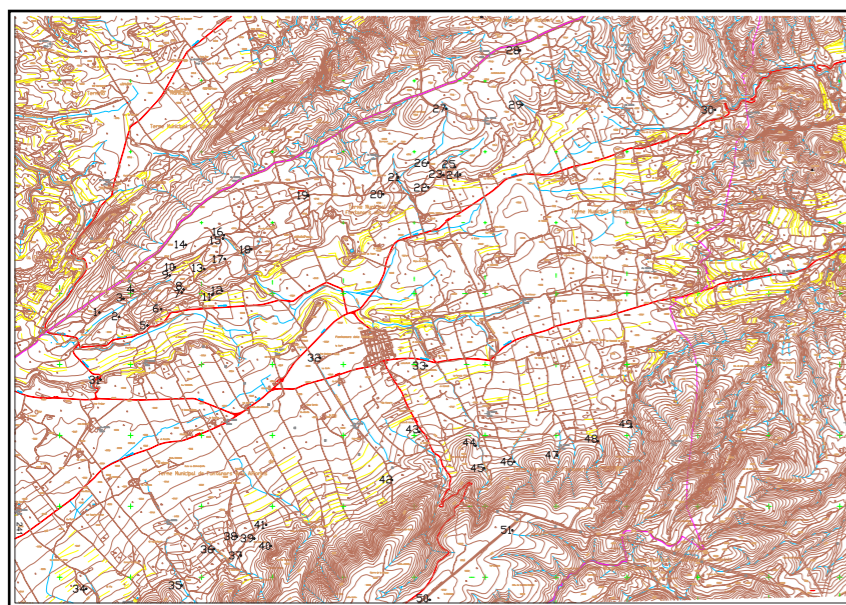
Les terres barregen sorres i marges argilencs, aportant una riquesa singular per a la pràctica de la viticultura.

Per està raó geogràfica destaquen les vinyes i com a conseqüència els cellers, molt característics a Fontanars.

A nivell patrimonial destaquen també:

-Forns de calç:

En el terme de Fontanars dels Alforins existeixen més de 40 forns de calç dispersos per tot el terme.

Planol del catàleg de Béns i Immobles del PGOU de Fontanars on estan catalogats tots els forns de calç.

-Les cases o heretats:

El paisatge natural s'enriqueix per la distribució regular de finques de camp d'una relativa antiguitat, que són l'evidència del poblament dispers del temps en què l'ocupació del territori estava estretament relacionada amb la necessitat derivada de les exigències de l'explotació agrària.

La xarxa de camins que recorre el terme i connecta les heretats entre elles i amb les carreteres, permet la realització discrecional de passejos a peu o amb bicicleta en un medi natural i tranquil, entre els cultius.

A més del principal nucli urbà a l'est trobem Ca Vidal nucli menor de cases caracteritzades per ser l'establiment de jornalers eventuais del camp o de xicotets propietaris, que sense estar vinculats a les grans heretats, depenien d'elles per a subsistir.

-Rutes senyalitzades

El terme municipal de Fontanars dels Alforins ofereix la possibilitat de realitzar itineraris a peu, a través dels seus paratges forestals i rurals.

Destaquen algunes rutes senyalitzades com:

- Sender Via Augusta, tram Moixent-la Safra, ramal auxiliar de 6 km (1999);
- Ruta 1 de l'ecoguia d'itineraris ambientals i culturals de la Vall d'Albaida, itinerari circular de 64 km amb eixida i inal a Ontinyent, amb 31 km en terme de Fontanars (2000)
- Ruta de la Calç, sis rutes d'una mitjana de 6 km per a visitar un conjunt de forns de calç disseminats arreu del terme (2010).

La ruta 1, El Port. Longitud de 6,1 km.

La ruta 2, "La Replanà". Longitud de 6,2 km.

La ruta 3, "Les Piles" Cals Colaús. Longitud de 7,8 km.

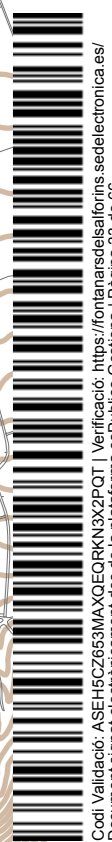
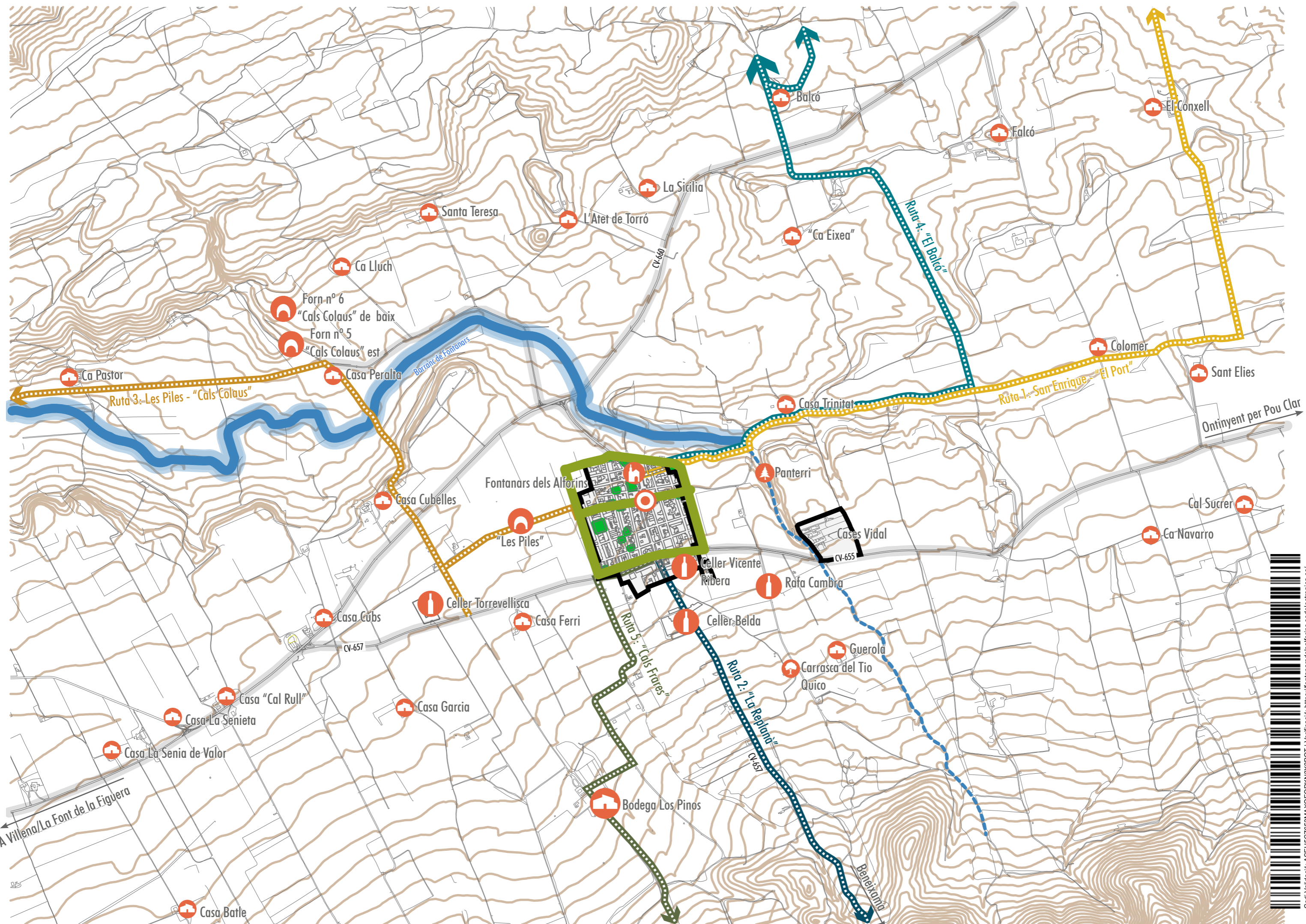
La ruta 4, "El Balcó". Longitud de 4,8 km.

La ruta 5, "Cals Frailes". Longitud de 7,2 km.

Rutes de la Calç

Valors característics

La xarxa de camins per a passejos a peu o amb bicicleta en un medi natural i tranquil, entre els cultius, el barranc i les serres.

Destaquen algunes rutes senyalitzades, les quals ofereixen la possibilitat de recórrer itineraris gaudint dels paratges.

Ampla vorera paral·lela a la CV-655 que permetria connectar el municipi amb les cases de Vidal.

Un entorn natural on les vinyes son protegonistes degut a la riquesa singular de la terra per a la pràctica de la viticultura.

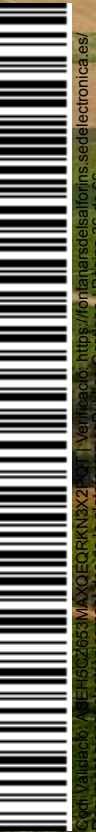
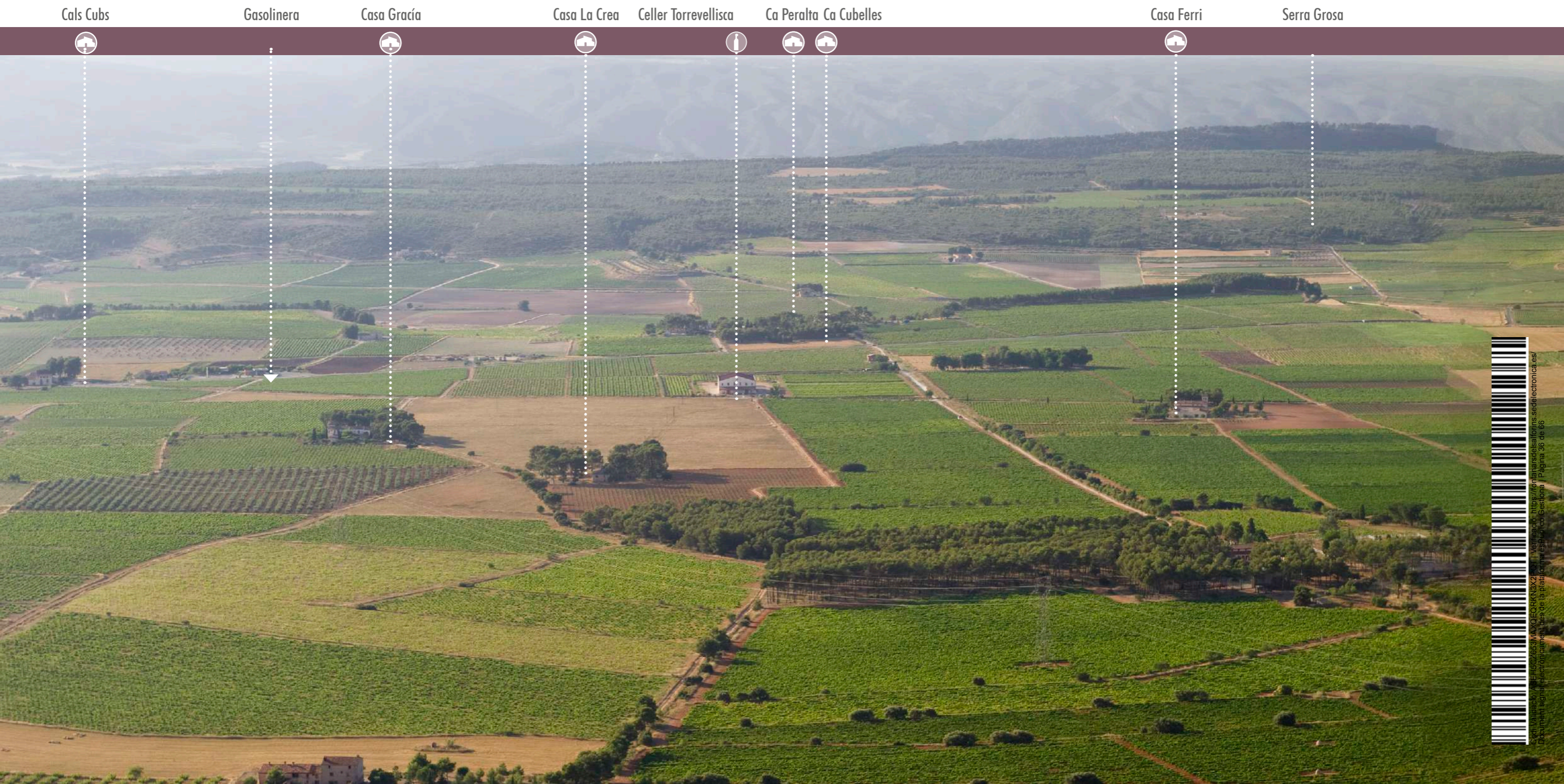
Ejemple d'una heretat, aquesta imatge correspon a Casa San Felix.

Presencia d'altres rutes, com ara rutes per a BTT.

Vista de la localitat de Fontanars dels Alforins des de la Serra de la Ombria o de la Solana. Al fons els pinars de la Serra Grossa.

Parroquia de Nostra
Señora del Rosari

Celler Belda

Rambla de Fontanars

Panterri

Cases Vidal

Terres dels Alforins. Paisatge cultural

Segons Miquel Francesc allò que atorga la màxima bellesa al paisatge de Terres dels Alforins és també la cosa que el fa més fràgil. La fragilitat de la seua estructura i la seua relació amb els seus usuaris o visitants a través d'activitats esportives de muntanya, enoturisme o excursionisme, així com les actuacions adients en l'àmbit agropecuari o industrial.

Al treball de Miquel Francesc si be parla de tot l'entorn de Font de la Figuera, Moixent i Fontanars, es destaquen fragilitats que haurien de estar presents a qualsevol carta de paisatge i per tant son d'interés per al present treball:

Elevada fragilitat per les amples panoràmiques visuals que contempla l'observador, com a conseqüència l'orografia plana o de formes suaus i de límits pròxims a l'alta permeabilitat visual. L'impacte visual sobre les infraestructures lineals de comunicació vial i carreteres que transcorren pel fons de la vall és gran. A penes es troben zones d'ombra visual (masies i pinars) que obstaculitzen la visibilitat. Mentrestant, tot és visible des de la carretera fins la part més alta del fons escènic de la contrada. Cal, per tant, preservar les zones d'elevada visibilitat.

Elevada fragilitat per la presència de fons escènics d'alta qualitat molt pròxims a l'observador d'aquelles vessants de muntanya naturals, actualment amb abundant vegetació autòctona com el vessant nord de la Serra de l'Ombria, els vessants nord i sud de la Serra Grossa i els vessants del Capurutxo. En aquesta línia, també cal preservar les llàstres de pins (continuitat de les crestes del Collao i les Pebrades de la Font de la Figuera fins al Ribassal dels Alforins al bell mig de la planura dels Alforins), i el seu equivalent a les Alcusses amb la cresta que dona a la vall de Garamoixent i s'estén des del nord de Ca Penadés cap a l'est, tot seguint al migdia els

serrats de Cal Llop, La Bastida, La Talaia i El Serrutx. Tots aquests fons escènics històrics (Ferrer i Ribera, 2011) que estructuraven el mosaic paisatgístic de l'eix dels Alforins i les Alcusses, cal mantenir-los en la major integritat visual possible.

Elevada fragilitat de les construccions tradicionals i històriques en un paisatge agrari altament antropitzat en el decurs del temps, que comporta molts factors de degradació com l'abandó de conreus de baixa rendibilitat, la pèrdua d'explotacions tradicionals, la manca de relleu generacional dels agricultors, el fàcil canvi d'aprofitaments del sòl (qualsevol vivenda o edificació residencial, naus industrials, etc., sense vinculació a una explotació agrària), la possible implantació d'horts de plaques fotovoltaïques o parcs d'energia eòlica, la ubicació d'abocadors, o la construcció d'altres infraestructures d'impacte visual.

Elevada fragilitat del paisatge tradicional de ribassos o marges sobretot a les zones de transició de les vessants de muntanya, altament apropiades per a la vinya o d'altres conreus com l'olivar, que tenen un fort pendent. Aquestes zones precisen d'abancalaments per a poder garantir la qualitat del sòl davant de les pluges torrencials mediterrànies, i per mantenir la seua qualitat visual.

L'elevada fragilitat per la diversitat i gran quantitat de contrastos d'elements vegetals i mediambientals en perill o en clar retrocés. Alguns elements que aporten contrast i que estan desapareixent com: la presència d'arbres monumentals i/o singulars aïllats.

I en darrer lloc, **l'elevada fragilitat que poden causar els usos agropecuaris inadequats.** El viticultor o el llaurador necessiten d'uns coneixements generals, que van més enllà dels costums tradicionals de la zona. Tenir una carta de referència dels sòls de

la zona relacionada amb les varietats de cultius més adients, un protocol de bones pràctiques de la viticultura ecològica o disposar d'una relació d'adobs pertinents i d'altra de nocius (la composta de residus urbans és utilitzada indiscriminadament als darrers anys), són necessaris per desenvolupar una agricultura sostenible i arrelada al medi natural. Per tant, a banda de tenir un manual de referència dels bons usos agropecuaris, també haurien de programar-se cursos i jornades en continuïtat perquè el territori comptés amb les màximes garanties de preservació.

Disseny de mapa de Terres dels Alforins. MARISCAL

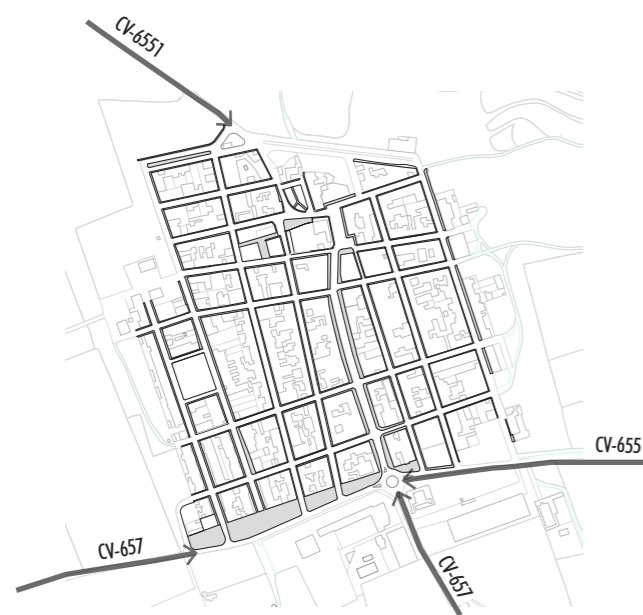

Entrades al poble

El municipi de Fontanars compta amb 4 accessos, tots ells arriben al bord nord i al bord sud del nucli.

Com s'ha comentat en pàgines anteriors, el principal nucli urbà de Fontanars té la seua cara amable de les edificacions orientada a est-oest, això no afavoreix als fons de perspectiva dels punts d'accés ja que té com a vistes directes les cares de les edificacions menys cuidades.

A aquest fet se li suma que la vora urbana del nucli no s'ha planificat o projectat pensant en les visuals, les connexions i l'estètica. Aquestes zones han quedat petites àrees industrials amb instal·lacions elèctriques que desvirtuen el paisatge suggeridor en el qual s'inserta el poble.

ACCÉS OEST:

Es realitza per la CV 657

Inconvenients:

- Últimes illes amb edificació no consolidada.
- Presència d'eficacions industrials.
- Instal·lacions de subministre de llum i aigua en primer pla.

Entrada al principal nucli urbà pel oest, CV 657

ACCÉS SUD

Es realitza per la CV 657, des de Beneixama

Inconvenients:

- Presència d'eficacions industrials.
- Instal·lacions de subministre de llum i aigua en primer pla.

Entrada al principal nucli urbà pel sud, CV 657

ACCÉS OEST:

Es realitza per la CV 657

Inconvenients:

- Últimes illes amb edificació no consolidada.
- Presència d'eficiacions industrials.

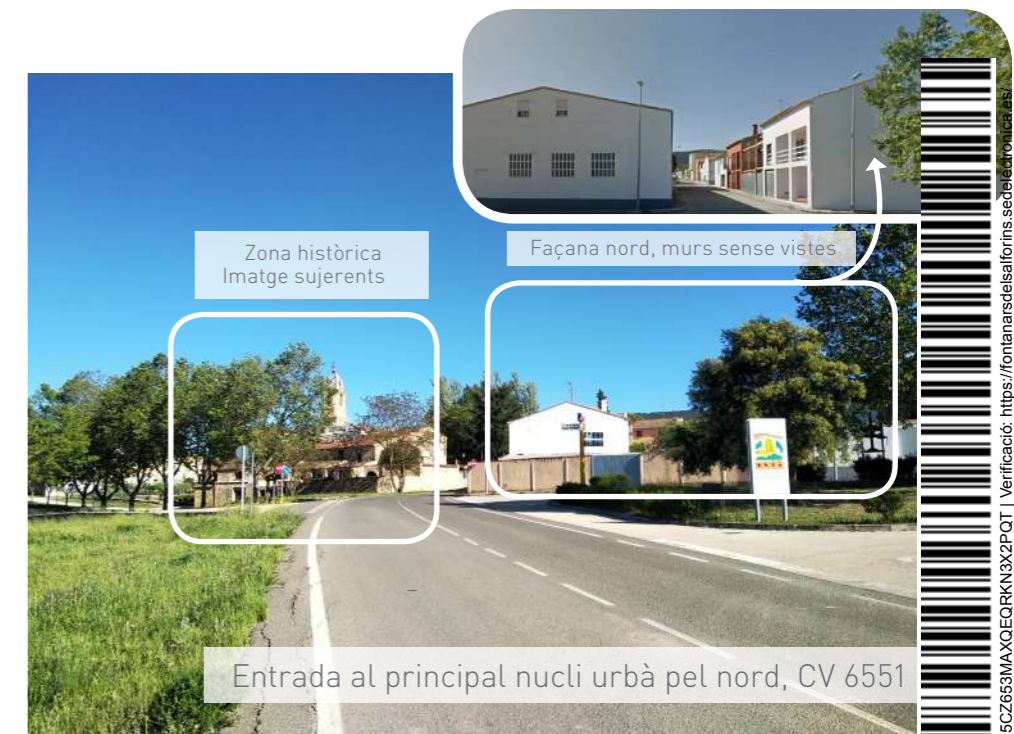
ACCÉS NORD

Es realitza per la CV 6551

Inconvenients:

La CV 6551, discorre molt recorregut entre cultius a mesura que ens aproximem a Fontanars per aquesta carretera el primer que observem és la Torre de La nostra Senyora del Rosari. Però aquesta imatge suggeridora es va desvirtuant a mesura que ens aproximem per:

- Presència d'eficiacions industrials.
- La façana nord de les edificacions està menys cuidada, no tenen estratègia de connexió visual amb el paisatge malgrat la seua estratègica posició.

Imatge de l'edificació

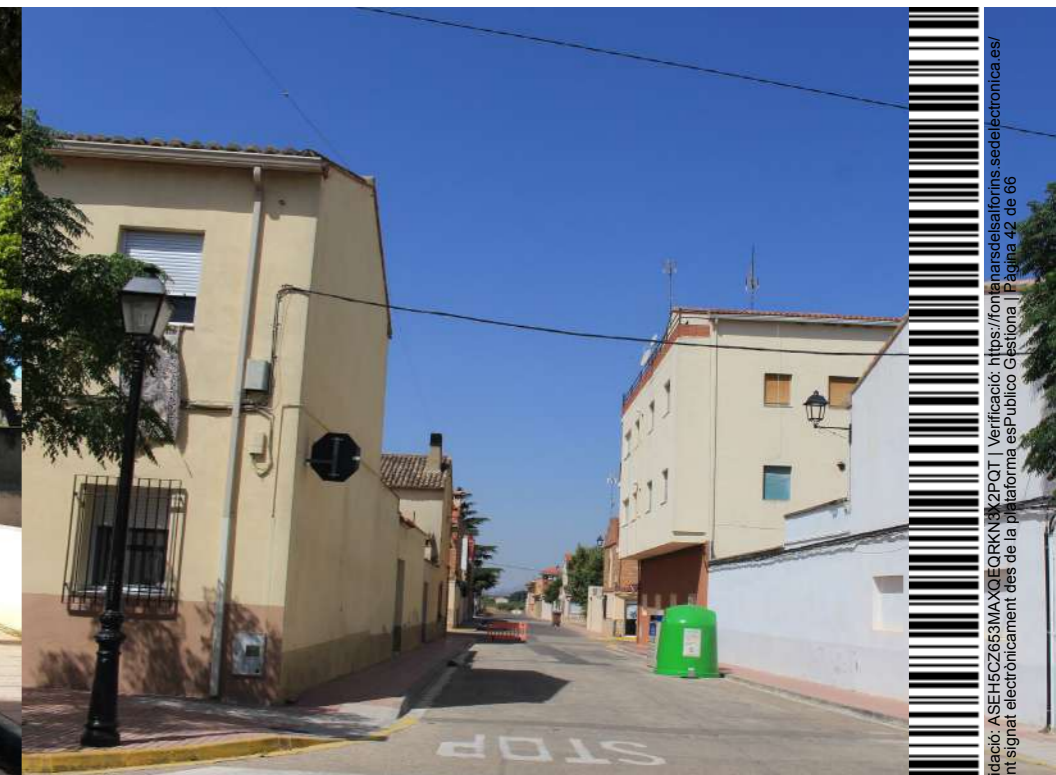
Les edificacions del nucli urbà de Fontanars presenten estructures similars en quant a:

- La majoria d'edificacions tenen coberta inclinada a dues aigües existint també altres tipologies menys predominants.
- Les volumetries mantenen una homogeneïtat. No es troben edificis de més de tres altures al nucli urbà, i en general es manté la tipologia Baixa + 1.
- L'orientació de les façanes principals (est-oest)

S'observa la falta de cuidat o del valor de les façanes sobre l'espai públic ja que moltes d'elles estan poc cuidades amb falta de manteniment, no existeix una gamma cromàtica característica.

Mitgeres d'edificis sense tractament, sense pintura que tenen fort impacte en l'estètica i presència de l'espai públic

Façanes amb orientació nord i sud no tenen tractament són murs cecs de tipus mitgera.

La tanca de garatges i patis no estan cuidats

Façanes descurades i sense pintar

La majoria de façanes nord, l'edificació es tanca al magnífic paisatge que els envolta.(Murs cecs sense finestres).

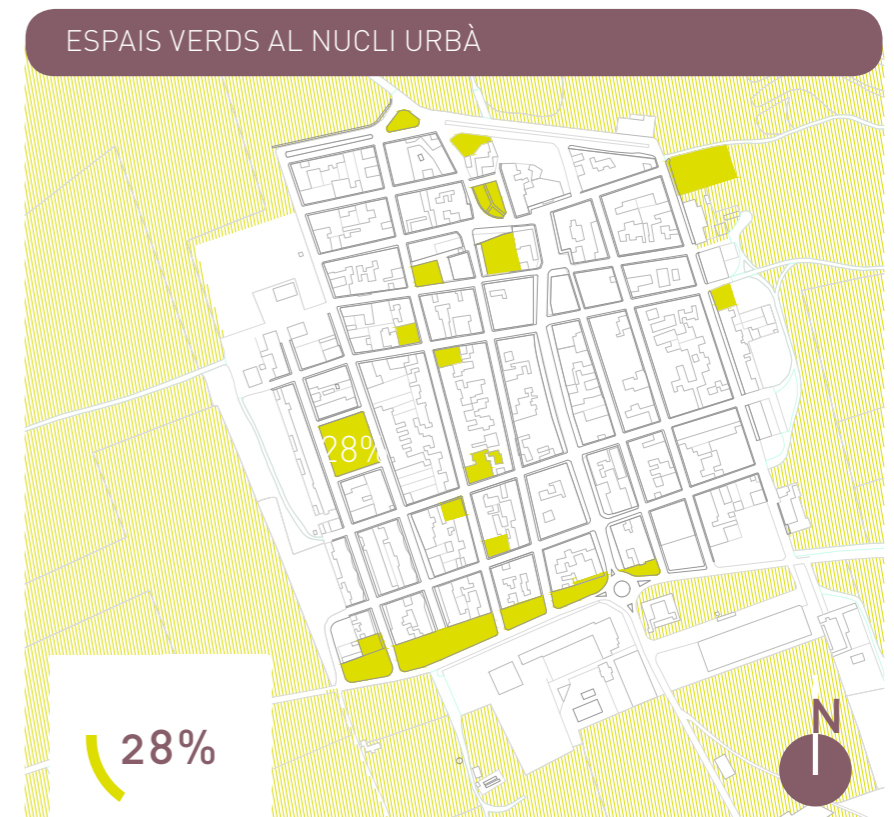

Anàlisi de l'entorn urbà. Diagnosi: Valors

El nucli urbà es troba envoltat prop d'un entorn natural com el Barranc de Fontanars, zones de cultius i dues serres, la Serra Grosa al Nord i la Serra d'Ontinyent al Sud.

El principal nucli urbà compta amb 56 illes construïdes de les quals el 28% d'aquestes té dotacions verdes com ara parcs o jardins.

A l'interior del principal nucli urbà destaca la presència d'alguns equipaments importants com ara equipaments administratius, religiosos o educatius principalment.

-El nucli urbà de Fontanars compta amb 57 illes urbanes, de les quals 16 d'aquestes tenen espai verd/parc.

-El núcleo urbano se encuentra

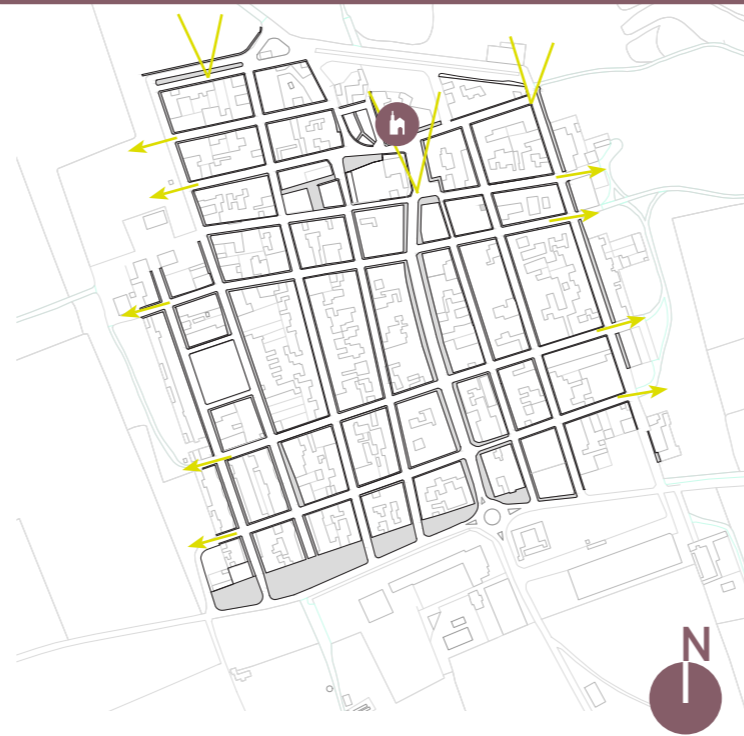
XARXA D'EQUIPAMENTS

El municipi compta amb una xarxa d'equipaments:

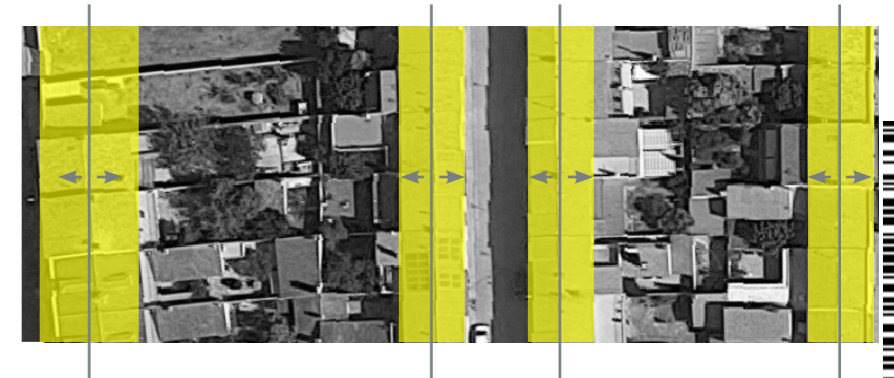
- L'església parroquial de La nostra Senyora del Rosari.
- Casa palau del Comte de Torrefiel, actual seu de l'ajuntament.

PUNTS DE VISTA INTERESSANTS

- El fons de perspectiva dels vials amb direcció nord tenen vistes directes al Barranc de Fontanars i a la Serra Grossa i les vistes al sud estan sempre emmarcades per la Serra de l'Ombria.
- Per altra banda els vials que van de l'est a l'oest, tenen vistes directes a l'entorn agrícola de cultius i hortes que envolten el nucli.

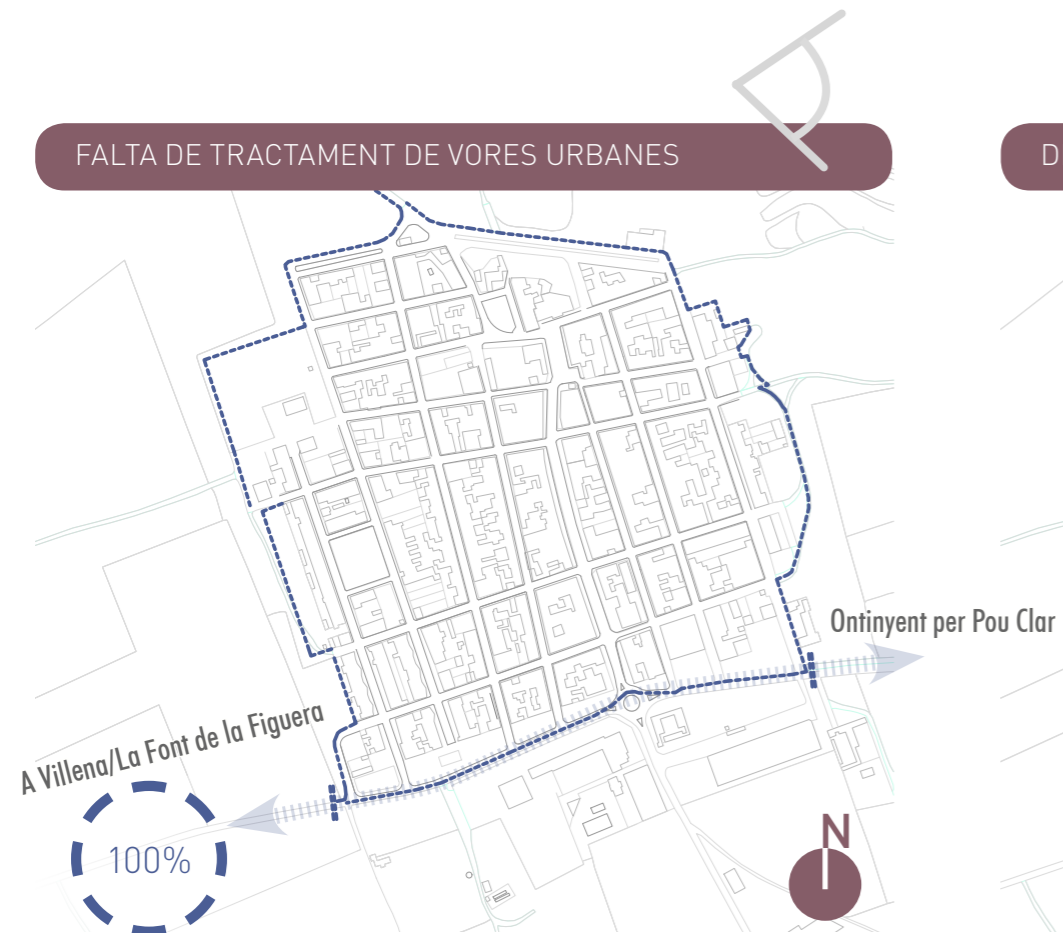
VIVENDES AMB VENTILACIÓ CREUADA

- Cases amb orientació est-oest, habitatges bioclimàtics.
- Homogeneïtat arquitectònica, la majoria de les edificacions del municipi tenen planta baixa més dues. Les façanes principals sobre els vials amb direcció nord-sud.
- Els centres de poma es veuen esponjats pels patis posteriors els quals contribueixen i fan possible una adaptació bioclimàtica.

Anàlisi de l'entorn urbà. Diagnosi: Conflictes:

FALTA DE TRACTAMENT DE VORES URBANES

- No han estat planificades les vores urbanes, són el resultat del creixement urbà, sense adequar
- Falta de potenciar visuals o contactes amb la natura.

DISCONTINUITATS A LA XARXA DE VIANANTS

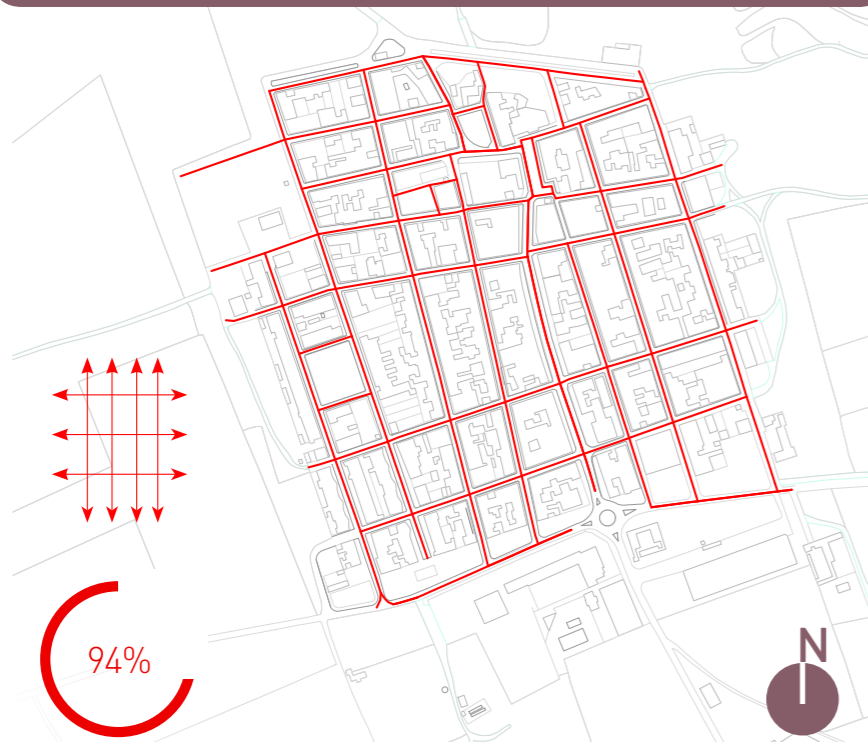
- Falta de transició entre la vorera i la calçada
- Encreuaments perillosos i sense senyalització
- El nucli urbà no compleix amb les condicions d'accessibilitat dels espais públics.

VORERES INFERIORS E IGUALS A 1m.

- No accessibles
- Quan la il·luminació es situa en aquestes voreres, existeixen problemes de pas. Dificultats de pas.

VEHÍCLES AL ESPAI PÚBLIC

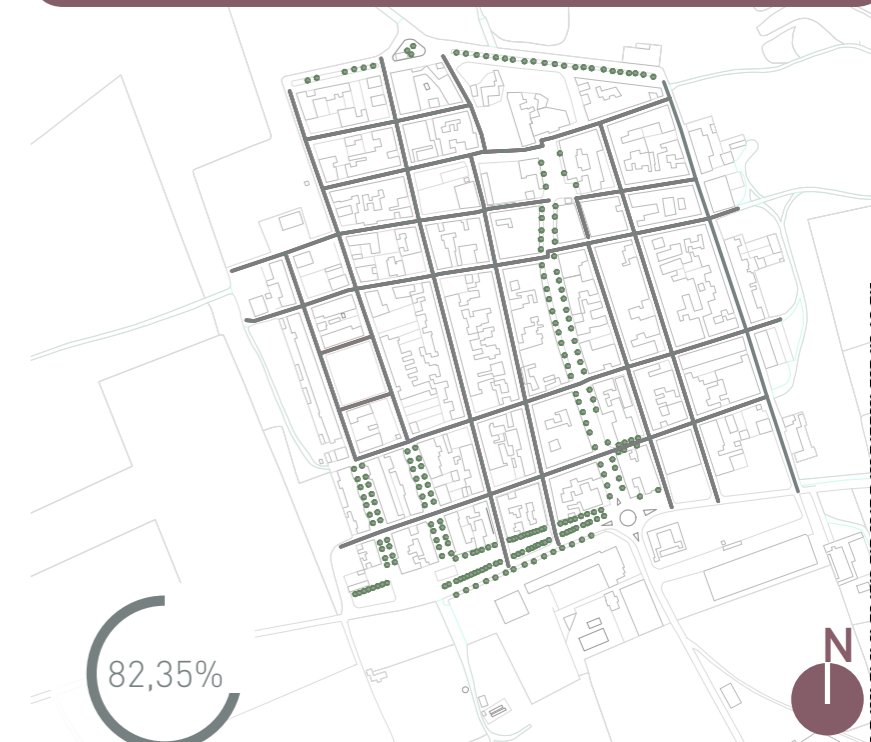
-En el 94% dels vials del nucli urbà es permet la circulació del trànsit rodat en tots dos sentits així com també l'estacionament en cordó sobre les calçades.
 -De l'espai públic total del municipi 53.949.71 m² són destinats per al vehicles enfront dels 22.419 m² per al vianant.

FAÇANES PRINCIPALS VS MITGERES

-Cases amb orientació est-oest, habitatges bioclimàtics.
 -Façanes amb orientació nord-sud, no tenen tractament, són façanes mitgeres, en la majoria dels casos els murs es troben sense tractament ni fenestracions.

CARRES SENSE VEGETACIÓ

Solament mantenen una arbratge en alineació els carrers:
 -Avinguda Comte Salvatierra d'Àlava,
 -C/Les Escoles,
 -Passeig de l'Ombria,
 -C/Josep Renau,
 -C/Jaume I,
 -Camí de Ronda.

ii. ANÀLISI DEMOGRÀFICA I SOCIAL

La població va aconseguir la seua cota màxima en 1927-1929, amb 1.313 habitants, mantenint-se fins a 1950 amb 1.279 habitants. Des de llavors ha experimentat una lleugera disminució, comptabilitzant 1.036 habitants l'any 2011.

El poblament tradicional en el terme era dispers, formant xicotets nuclis o agrupacions de cases disseminades, vinculades generalment a antigues hisendes agrícoles o hereditades, entorn de les quals s'estableixen els jornalers eventuais del camp i xicotets propietaris que depenien d'aquelles per a la seua subsistència.

A partir dels anys 60 comença una progressiva centralització de la població, creixent el seu nucli principal i desdoblant-se els xicotets nuclis rurals. Aquest tardà desenvolupament del seu nucli urbà explica l'escassa presència d'edificis històrics en ell. En l'actualitat aquests nuclis rurals presenten escassa població permanent, sent en la seua majoria utilitzats com a segona residència.

La dinàmica de la població de la Vall d'Albaida revela una concentració d'habitants en els nuclis més industrialitzats, i un cert estancament en els municipis menors o més allunyats dels nuclis principals, com és el cas de Fontanars dels Alforins, encara que aquest fenomen s'ha frenat en els últims anys. El terme, amb una extensió d'uns 74'7 Km² i una població de 959 habitants (segons l'INE(Institut Nacional d'Estadística) dades de l'any 2020), presenta una densitat mitjana de població de 12.84 hab/Km², molt inferior a la mitjana de la comarca de la Vall d'Albaida.

Per grups d'edat, el més nombrós en Fontanars es dona entre 20 i 39 anys (particularment de 30 a 44 anys), igual que a la seua Comarca, Província i Comunitat, si bé el següent grup és el de majors de 60 anys, a diferència d'aquells, on els grups més nombrosos es donen entre els més joves. Aquestes dades confirmen la lleugera tendència a l'envelliment de la població en el municipi abans apuntada, amb un descens acusat en la natalitat i un pes cada vegada major en el conjunt dels grups de major edat.

Per sexe, en Fontanars el nombre de dones és inferior al d'homes, contràriament al que succeeix a la seua Comarca, Província i Comunitat. Sense ser les diferències especialment significatives, cal buscar les causes en la falta d'ocupació femenina en el municipi.

Segons el lloc de naixement, en Fontanars predominen els naturals del mateix municipi, amb percentatges una mica superiors als de la Província i Comunitat, seguits dels de diferent municipi de la Província. En naturals d'altres comunitats o de l'estranger s'observen majors diferències amb els percentatges de la Província i Comunitat, rebent una aportació inferior al del seu entorn.

El creixement vegetatiu de la població mostra una estabilitat similar a la de la seua Comarca, Província i Comunitat. El fort descens en la natalitat, generalitzat en la Comunitat, a la seua Comarca es veu pal·liat per aportacions de població de fora d'ella.

El saldo migratori en Fontanars és negatiu en els últims anys, encara que aquesta tendència canvia en 2001, mostrant una certa tendència a estabilitzar-se.

Un altre punt a tenir en compte és el marcat caràcter estival de la població en la distribució anual d'aquesta, segons informacions proporcionades per l'entitat municipal, durant els mesos d'estiu

la població pot aconseguir els 1.500 habitants, mantenint-se la resta de l'any en xifres que poden reduir-se fins als 600 habitants. Aquesta variabilitat s'haurà de tenir en compte en el sistema de regulació i la xarxa de distribució d'aigua, que hauran de ser capaces de suportar els pics de població en la temporada estival, mantenint un nivell de servei adequat.

Quant a llars segons nombre de famílies i grandària, predominen en el terme les llars d'una família i un nucli, amb un nombre de membres en general una mica superior als del seu entorn, sent el número habitual entre dos i quatre. Existeix també un percentatge de famílies unipersonals una mica més elevat en el municipi que a la seua comarca, mostra de la lleugera tendència a l'envelliment abans apuntada.

En síntesi, les dades sobre població indiquen una certa estabilitat en el municipi, en contrast amb l'evolució més positiva de la seua Comarca, amb un major nombre d'habitants en època estival.

iii. ANÀLISI ECONÒMICA

La població activa es troba repartida en els diferents sectors econòmics amb percentatges similars, destacant lleugerament el de la construcció (entorn del 33%), seguit per l'agricultura (23%, molt per sobre del percentatge d'aquest sector a la seua Comarca, Província i Comunitat). La indústria i els serveis presenten percentatges inferiors (20% en tots dos) si bé amb tendència al creixement. Encara que l'agricultura era la principal activitat, el progressiu abandó de les explotacions i l'escàs desenvolupament dels altres sectors en el municipi estan obligant la població activa a desplaçar-se diàriament a altres municipis, per a treballar en els sectors secundari i terciari, amb la consegüent pèrdua de mà d'obra especialitzada per als cultius. Tan sols es dona una cooperativa del camp en el municipi, mostrant el limitat del sector agrícola i la dependència econòmica d'aquest sector en el municipi respecte a empreses en el seu entorn.

El comerç existent a Fontanars dels Alforins és de molt escassa entitat i està lligat fonamentalment al consum de la població. Encara que l'atur presenta en el municipi índexs molt baixos, afecta sensiblement més a la mà d'obra femenina i al sector serveis. L'índex de contractacions és també escàs a Fontanars dels Alforins. Es considera important incentivar la conservació dels usos agrícoles i promocionar altres sectors, particularment el de serveis i la construcció vinculada al turisme rural, que contribueixen a pal·liar la desocupació femenina i diversificar l'economia local, proporcionant-li major estabilitat.

IV. ANÀLISI DE LES INFRAESTRUCTURES PÚBLIQUES I ELS RECURSOS EXISTENTS

Xarxa de proveïment d'aigua potable

Fontanars dels Alforins en l'actualitat disposa de dos punts de captació d'aigua potable:

-El primer punt de captació, en l'actualitat és el qual proveeix el suminiestre aproximadament del 95% durant l'any, utilitzant el segon punt de captació, el de Villena, de suport en època d'estiu. Proveix a la població, i està situat a les primeres rampes de la Serra de L'Ombria més pròxima al casc, al costat de la CV-657. El gestor de la xarxa de proveïment a la població és el propi Ajuntament

-El segon punt. de captació d'aigua és mitjançant una bateria de pous situats en la partida "Els Alhorines", en terme de Villena, a uns 15 Km del casc de Fontanars dels Alforins. La titularitat del mateix correspon a la Comunitat General d'Usuaris de l'Alt Vinalopó, de la qual forma part l'Ajuntament de Fontanars dels Alforins. Des d'aquest sistema de sondejors es proveeix un pou de capçalera, situat a pocs metres d'aquests, des del qual es bomben les aigües a una arqueta d'emmagatzematge. Des d'aquesta es bomben les aigües al dipòsit principal d'emmagatzematge i distribució de la població de Fontanars dels Alforins, denominat "Senda Morisca".

El dipòsit de "Senda Morisca" proveeix tant al nucli urbà com als disseminats del nucli Cases de Vidal, a l'Oest del casc terme, mentre que el segon dipòsit de distribució proveeix a la zona Aquest del terme. Segons l'Informe de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer de 9-2-2013, la Comunitat General d'Usuaris de l'Alt Vinalopó està tramitant una concessió d'un volum major, del qual corresponen a Fontanars dels Alforins el cabal per a consum de 1.000 habitants, que coincideix aproximadament amb la població actual del municipi.

Aquest sol s'utilitza en època estival com a complement.

Xarxa de sanejament

El municipi compta amb una Estació Depuradora d'Aigües Residuals (EDAR), situada al Nord del nucli urbà, al costat de la Rambla de Fontanars. Aquesta rep la xarxa de PLA GENERAL DE FONTANARS DELS ALFORINS MEMÒRIA INFORMATIVA 21 de 61 sanejament del nucli urbà, que és de tipus unitari i per gravetat. Recull el sanejament del nucli residencial i del polígon industrial. L'única àrea urbana no connectada a aquesta xarxa és el nucli Casis de Vidal, on els quatre ramals que drenen la zona aboquen a un pou sèptic. Amb el cabal de disseny, la EDAR és capaç d'atendre una població de 1.650 habitants equivalents, o una càrrega contaminant de 99.000 gr/dia de DBO5, segons dades de la *EPSAR. L'any 2009 es trobava aproximadament al 87% de la seua capacitat, disposant d'un curt marge per a acceptar els nous abocaments generats pel desenvolupament urbanístic de la població, fins i tot en les seves primeres etapes, per la qual cosa es va considerar necessària una nova EDAR per a poder desenvolupar noves actuacions integrades previstes ja en les versions anteriors del Pla. Segons l'Informe de la EPSAR al Pla de 13-3-2013, la EDAR està dissenyada per a 330 m³/dia, i l'increment de cabal amb les previsions de l'actual Versió Preliminar del Pla aconseguiria els 471 m³/dia, per la qual cosa serà necessari suplementar les infraestructures de sanejament. Situació del EDAR actual respecte al casc:

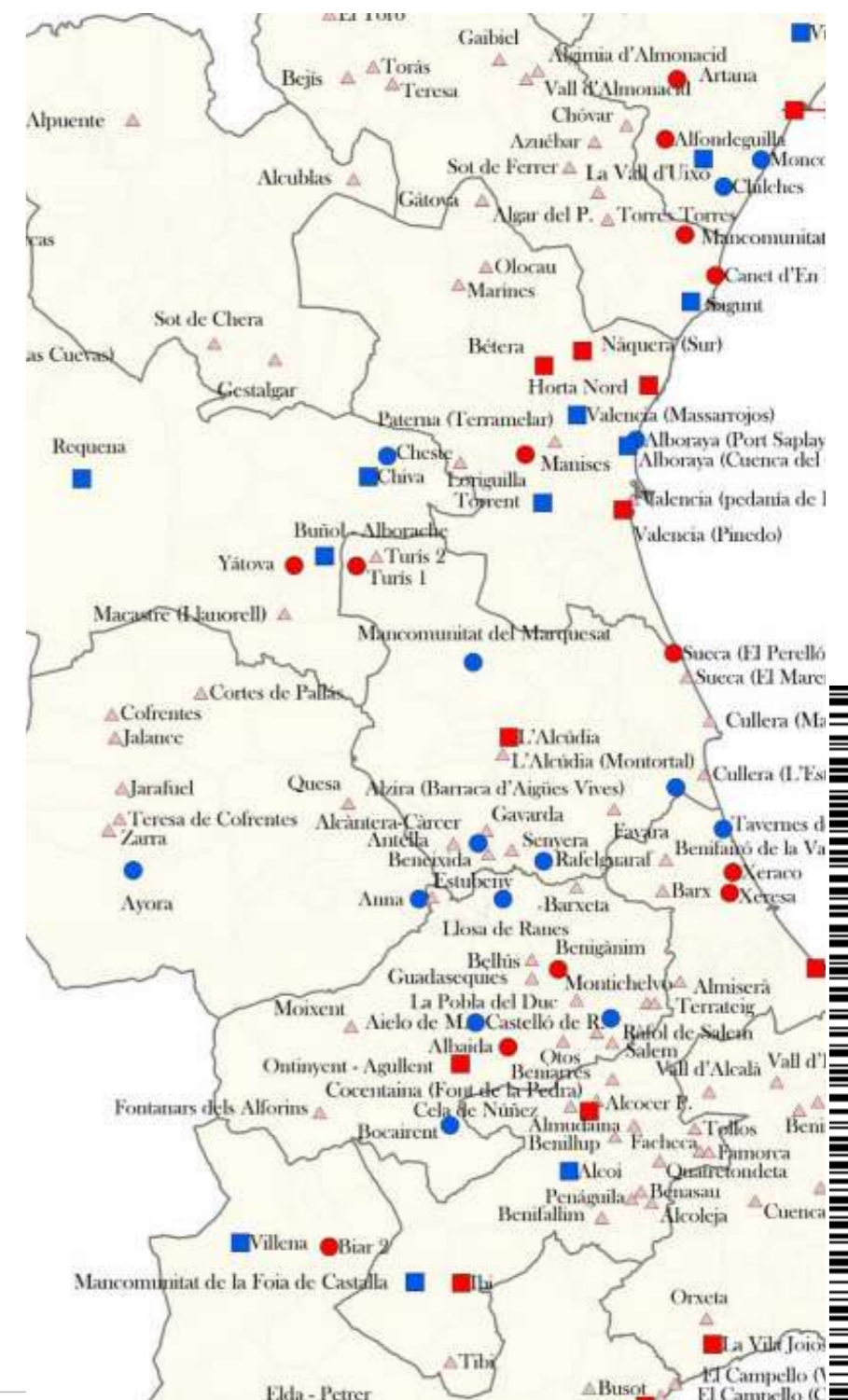
La xarxa es divideix en dos ramals, que conflueixen a la sortida Nord de la població en el col·lector d'abocament a la EDAR. Tots dos porten la direcció Sud-Nord, seguint la topografia natural de l'àrea. El primer d'ells dona servei a la zona Oest de la població, amb quatre línies que discorren pels carrers en l'adreça citada, ramificant-se als carrers perpendiculars i confluint en el límit Nord del nucli urbà en un col·lector de sortida de 600 mm. Els diàmetres oscil·len entre els 200 i 350 mm en els dos ramals interiors i l'exterior, arrencant amb 300 mm, disposa en els seus trams finals de conduccions de 600 mm. En la franja exterior de

la zona consolidada disposa de unts de connexió en previsió del sanejament de les zones urbanes a ampliar. Existeix a més una conducció de 200 mm de PVC que voreja els equipaments del Sud de la població, i connecta al sistema de sanejament de la zona Oest. El segon abasta la franja Aquest, des de l'avinguda Compte Salvatierra d'Alava, fins al límit Aquest del nucli urbà. Per aquesta avinguda principal discorre la conducció més important la població, amb diàmetres que van des dels 1.700 mm en l'entroncament amb la carretera VV-2024 fins als 2.000 mm a la sortida de la població. Paral·lelament al mateix discorren dos ramals. El primer escombra la franja central de l'àrea de recollida, amb dues línies que conflueixen en el col·lector principal: la primera de diàmetre 500 mm i la segona de 300 mm. Aquest traçat es completa amb un col·lector perimetral de 300 mm de diàmetre, que drena tota la franja exterior Est del nucli urbà. En el seu tram final aquesta és doblegada per una altra conducció de 500 mm, que també connecta a la conducció de l'avinguda principal. En l'arrencada de la conducció que discorre sota la citada avinguda connecten les conduccions de sanejament, que parteixen de la zona industrial, en el marge Aquest de la carretera CV-657, amb una conducció de 600 mm que evacua les aigües de les primeres naus industrials i una conducció de 200 mm de PVC que es bifurca abans d'aconseguir el polígon industrial Sud. Així mateix es connecten al punt anterior les pluvials del marge Oest de la carretera. La connexió fins a la depuradora, en direcció Nor-Oest, és també de formigó, amb un diàmetre de 2.000 mm. No es disposa d'informació dels pendents, però a causa de la topografia de la zona i la direcció del sanejament, es poden aconseguir pendents adequats sense grans profunditats. A excepció dels trams de PVC citats, i alguns trams intermedis de poc desenvolupament, el material predominant en el sistema de sanejament de la població és el formigó. El sistema de conduccions d'aigües residuals es completa amb la xarxa de Cases de Vidal, que es compon per quatre ramals direcció Nord-est-Sud-oest, que

evacuen sobre un col·lector de recollida en direcció Sud-est-Nord-oest, seguint la topografia de la zona. Aquest ramal d'evacuació aboca les aigües residuals a un pou sèptic al Nord del nucli. Es tracta íntegrament de conduccions de 200 o 300 mm de formigó. Per a les zones a desenvolupar confrontants al nucli urbà, la direcció dels ramals principals, Sud-Nord, s'haurà de mantenir seguint el pendent natural del terreny, evitant amb això sobre-excavacions innecessàries i buscant connectar en els punts més baixos possibles, a fi de disposar de cota suficient en capçalera. I haurà d'implantar-se amb sistema separatiu, residuals i pluvials independents. La consolidació del sòl urbà a l'Oest i Nord del nucli urbà (ARU-1, ARU-2 i ARU-3) no presenta dificultat, sempre que es disposi de cota d'abocament adequada, per la previsió de connexions i diàmetres suficients per a suportar aquestes ampliacions. Igualment per al Sector S-2 si en el vial de tancament del sòl urbà es tenen previstes aquestes futures necessitats.

En la vora Aquest l'ampliació en sòl urbà presenta majors dificultats, perquè la secció del ramal perimetral, 300 mm, pot ser insuficient per al cabal a desguassar si els pendents disponibles són baixes, podent ser un impediment per a la connexió d'aquestes àrees a desenvolupar. El tram doblegat de 500 mm pot ser una alternativa a aquesta problemàtica si la seua profunditat és suficient, però restarà capacitat per a absorbir les aigües de la zona urbanitzable confrontant.

El Sector S-1, en la vora Aquest del nucli urbà, presenta el mateix problema que la zona anterior, sent les millors opcions per a la seua connexió el col·lector de 500 mm anteriorment citat, o bé buscar la connexió directa al col·lector de connexió amb la depuradora a través del Camí de Ronda, al Nord del casc.

Les àrees que presenten més dificultats per al seu tractament són el nucli de *Cases de Vidal, per la seua actual falta de connexió al sistema de sanejament i la seua distància al nucli urbà, i el sector industrial S-3, on l'únic punt de connexió amb diàmetre suficient és el col·lector de pluvials de la carretera, el qual podria ser superficial, sense suficient cota de connexió.

La connexió del nucli de Cases de Vidal a la EDAR requeriria l'execució d'un tram de connexió al sector S-2, i desguassar totes dues àrees conjuntament. El principal obstacle per a aquesta opció és l'encreuament del barranc que separa aquestes àrees. Una altra solució seria comptar amb el seu propi sistema de depuració, prèvies les autoritzacions pertinents.

En l'àrea industrial, es podria o bé substituir el col·lector de pluvials buscant una cota de connexió més profunda o bé distribuir el drenatge entre aquest punt i la vora Oest del mateix connectant-lo al sector residencial S-2, amb l'obstacle de l'encreuament de la carretera que podria obligar a profunditats elevades.

El sistema d'evacuació de pluvials s'haurà d'implantar en tots els sectors a desenvolupar. Aparentment el seu desenvolupament no resultaria problemàtic, pels pendents existents i la proximitat del llit receptor. Únicament el sector industrial pot presentar alguna complexitat, en ser necessària la connexió del mateix a alguna de les àrees a desenvolupar, ja que el nucli urbà no disposa de sistema separatiu. Aquest sistema de pluvials s'hauria de completar amb la implantació de tancs de tempesta, bé per a diluir el primer volum recollit abans del seu abocament al llit o bé per a l'emmagatzematge de part d'aquestes aigües per a usos posteriors que no requereixin qualitat de potable (regs, aigualejos,...).

Com posa de manifest l'Estudi dels Recursos Hídrics annex al Pla, el cabal obtingut amb la previsió de creixement del Pla supera la capacitat de la *EDAR, sent necessària la seua ampliació o la

construcció de noves infraestructures de tractament d'aigües residuals per a poder suportar els cabals generats, així com els equipaments necessaris per a la reutilització de les aigües.

En l'actualitat no es reutilitza el cabal d'aigua tractada per a cap ús, abocant-se la totalitat a llit públic

Les ampliacions del sòl residencial i del polígon industrial previstos s'hauran de connectar a aquesta mateixa xarxa, justificant la seua capacitat per a aquesta ampliació. Donat el previsible increment de la demanda amb el desenvolupament dels sòls urbanitzables proposats, es preveu la creació d'una nova Depuradora amb major capacitat

Com a mesures correctores, es proposa:

- Realitzar sistemes de sanejament separatius en les noves actuacions d'urbanització, i les zones semiconsolidades sense urbanització completa, per a evitar sobrecàrregues de la xarxa i facilitar la reutilització de les aigües recollides. Les seves xarxes d'aigües residuals s'hauran de connectar a la xarxa municipal, prèvia justificació de la seua capacitat per a aquesta ampliació, i les de pluvials a sobreexidors a la Rambla en diversos punts. Aquests hauran de comptar amb instal·lacions de pretractament de pluvials, per a evitar l'abocament a llits de sòlids en suspensió, olis o greixos arrossegats per les aigües de pluja.
- Garantir la no superació dels límits d'abocament establerts. Per a això, les activitats susceptibles d'abocaments superiors als admissibles per aquesta *EDAR hauran de comptar amb depuració pròpia prèvia a la seua connexió a la xarxa municipal.
- Reutilitzar les aigües pluvials i, previ control sanitari, les depurades, per al reg de les zones verdes o de les zones agrícoles pròximes. Per a això, les Estacions Depuradores i sobreexidors de pluvials hauran de comptar amb dipòsit d'emmagatzematge, bombament i xarxa de reg, minimitzant el consum. Per a la depuració d'aigües pluvials o grises s'hauran d'emprar preferentment sistemes de fitodepuració.

Subministrament d'energia elèctrica

El subministrament d'energia elèctrica està a càrrec de l'empresa Iberdrola S.A. Creuen el municipi diverses línies d'alta tensió, destacant una de Nor-Oest a Sud-est per la seua part central. El subministrament elèctric arriba a les zones urbanes per diverses línies de mitjana tensió, fins als centres de transformació. A partir d'ells arrenca la xarxa de distribució de baixa tensió. El nucli urbà compta amb xarxa d'enllumenat públic de tipus mixt, discorrent en part aèria per les façanes, amb lluminàries sobre braços murals, i en part subterrànies en escometre a bàculs.

Les línies elèctriques de baixa tensió en el nucli urbà són en la seua major part aèries, excepte en les àrees més recents, que compten amb línies subterrànies. El nucli urbà actual i els solars vacants inclosos en ell podran comptar amb subministrament d'energia elèctrica i enllumenat públic per extensió de les xarxes actuals.

Les noves zones residencials i les antigues sense urbanització completa hauran de comptar amb noves connexions, a justificar en els seus respectius Plans i Projectes de desenvolupament, conforme a les directrius de les companyies subministradores. Totes les noves conduccions hauran de ser subterrànies.

La il·luminació en les vores urbanes i construccions aïllades en entorn rural haurà d'evitar enlluernaments, projectant la il·luminació cap al sòl, i emprar sistemes que redueixin la contaminació lumínica, complint les condicions assenyalades per a això en les NNUU.

Xarxa de comunicacions

El municipi de Fontanars dels Alforins, igual que la resta de la comarca de la Vall d'Albaida, està situat en la zona interior de la província, no comptant amb comunicacions marítimes ni aèries. No existeixen línies de ferrocarril en el municipi, sent les més pròximes la via València- Alacant, amb estació a La Font de la Figuera i Moixent, i la via *Xàtiva Alcoi, amb estació a Ontinyent.

Codi Validació: ASEH5CZ653MAXQCORKN3X2POT | Verificació: <https://fontanarsdelsalforins.sedelectronica.es/>
 Document signat electrònicament des de la plataforma esPublico Gestiona | Pàgina 53 de 66

V. ANÀLISI MEDIAMBIENTAL I ENERGÈTICA

ANALISI AMBIENTAL

La qualitat ambiental és funció dels elements més significatius del medi natural, el nivell o grau en el qual conté aquestes qualitats, la seva fragilitat i la seva singularitat. Els factors utilitzats per a aquesta valoració, seguint la metodologia del Mapa Geocientífico de la Província de València, són: Singularitats, Sòls, Hidrologia, Hidrogeologia (vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers), Vegetació, Fauna, Paisatge.

Singularitats

Es destaquen aquelles zones que posseeixen valors singulars que motiven la seva conservació:

- El LIC i ZEPA de "Els Alforins", per ser un àmbit ja protegit per l'administració supramunicipal.
- Els sòls forestals, que abasten les zones de muntanya i les petites arbredes aïllades en la zona agrícola, pels seus valors paisatgístics i la vegetació i fauna que alberga.
- El zona de llits i barrancs, principalment la rambla de Fontanars, de topografia còncava, sòls al·luvials-col·luvials.

Per motius culturals i històrics, també destaca el Nucli Històric Tradicional, les vies pecuàries i els elements catalogats en el municipi, en la seva majoria vinculats a les activitats agrícoles.

En síntesi, el municipi presenta tres parts clarament diferenciades:

- La part Nord, pertanyent a la Serra Grossa, de relleu muntanyenc, ocupada majoritàriament per vegetació de muntanya.
  - La part Sud, pertanyent a la Serra de L'Ombria, de relleu muntanyenc. Com l'anterior, està ocupada majoritàriament per vegetació de muntanya.
  - La part Central, de relleu suau i dedicat principalment a ús agrícola, amb qualitat ambiental Mitjana. El seu principal valor és l'ús i paisatge agrícola, especialment en les zones de vora amb les Serres i les taques aïllades de sòl forestal arbratge.

Sobre la qualitat de l'aire

Per la contaminació generada per les activitats en ell, i les molèsties que generarà en el seu funcionament per sorolls, moviment de vehicles, residus, etc. La seva separació del nucli urbà permet reduir les molèsties sobre la població, si bé la proximitat de dotacions com el Col·legi i el Poliesportiu obliguen a limitar les activitats en ell.

Sobre el paisatge

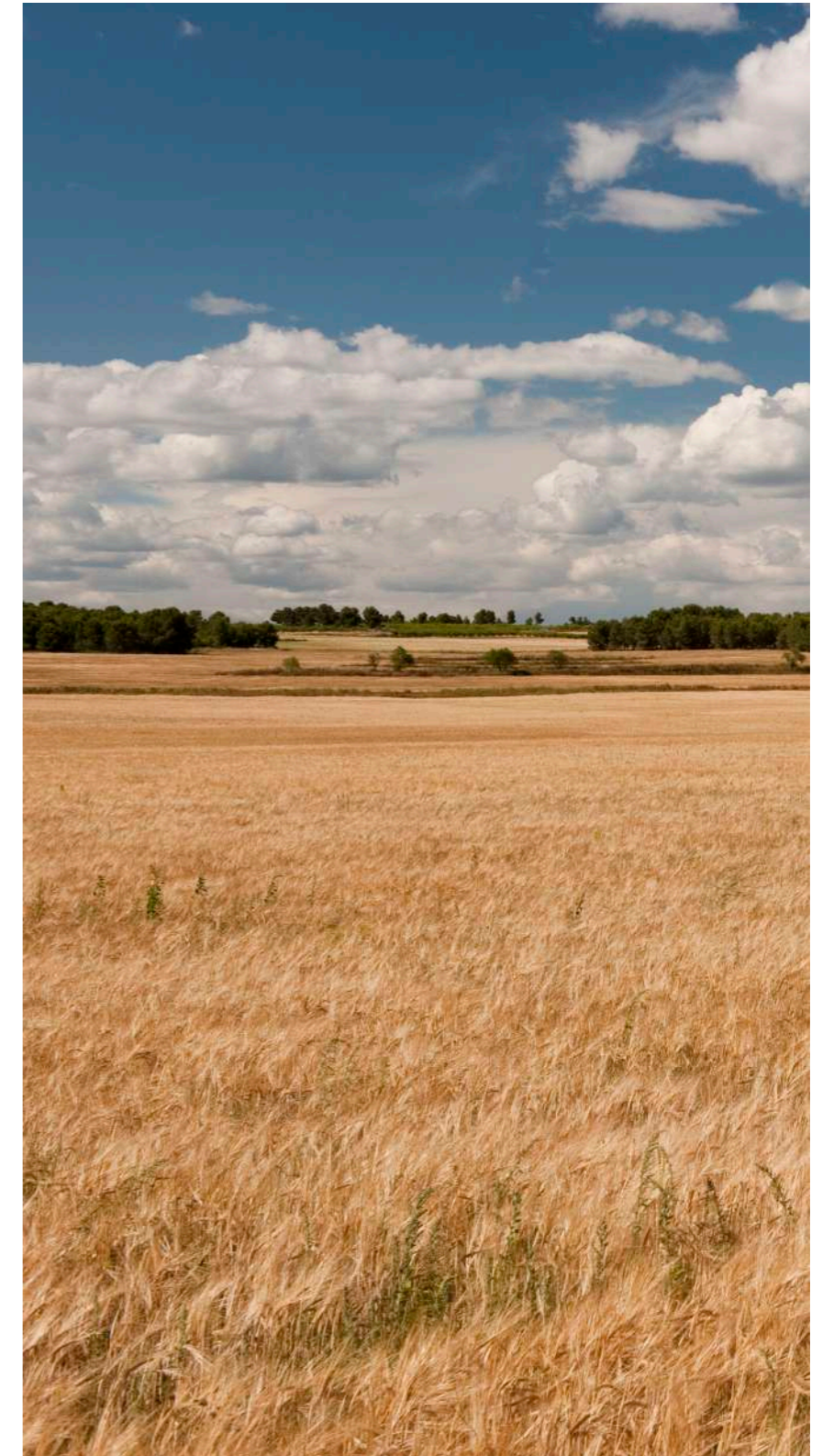
Per la presència de grans construccions amb volums simples i materials prefabricats discordants amb el seu entorn agrícola.

Sobre les aigües.

El polígon està connectat a la depuradora de la població. S'afegeix previsió d'instal·lacions de pretractament de pluvials, per a evitar l'abocament a llits de sòlids en suspensió, olis o greixos arrossegats per les aigües de pluja. Hauran de comptar amb elles tots els punts d'abocament de xarxes de clavegueram a llit públic, prèvia autorització de l'administració competent.

Sobre l'aprofitament agrícola

No queden ja parcel·les conreades en aquest àmbit, havent estat substituïdes pels usos industrials actuals. Les activitats industrials en ell són un clar motor de l'economia local i font d'ocupació.

Vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers

En el terme municipal de Fontanars dels Alforins el grau de vulnerabilitat de les aigües subterrànies resulta:

- De nivell Alt en la banda central de la vall, la zona de cota més baixa, entre el nucli urbà i la Rambla de *Fontanars, corresponent a l'àrea de Relleus suaus de fons de vall.
- De nivell Mitjà en les zones de muntanya de la Serra *Grossa i la Serra de L'*Ombria, a Nord i Sud del terme respectivament.
- De nivell Baix en les zones de transició entre les serres anteriors i la plana de la part central de la vall.

Les mesures enfront d'aquest risc aniran encaminades a:

- Evitar actuacions que realitzin abocats en la part Central del terme, en les Serres o pròxims a llits.
- Dotar de xarxes de sanejament i depuració adequades per als abocaments urbans, especialment els industrials, comprovant que no se superen els límits admissibles.
- Emprar fertilitzants adequats en els cultius.
- Evitar activitats contaminants en sòl rústic sense l'adequat tractament als residus vegetació.

VI. ANÀLISI EDUCATIVA, SOCIOCULTURAL I ESPORTIVA

El municipi de Fontanars té equipaments, aquests estan proporcionats a les necessitats de la població, si bé depèn quant a serveis especialitzats de les poblacions principals en el seu entorn.

Els equipaments principals del municipi són els següents:

El Col·legi Públic Conde Salvatierra, de recent construcció. Està situat en la vora Sud del casc, a l'altre costat de la carretera CV-655. Compta amb gimnàs, camp de futbol 7 i altres pistes esportives. La seua situació en una àrea de topografia plana, al costat d'una àmplia superfície no edificada, facilita la seua possible expansió, completant-la amb àmplies dotacions esportives pròximes. La seua ubicació al costat de l'accés principal a la població, des de l'esmentada carretera, resulta també adequada per a aquest ús.

Les antigues escoles, unides a les cases dels mestres, inclouen "escoleta" infantil i escola d'adults. Estan situades en l'Av. Comte Salvatierra d'Alava, en el centre de la població i pròximes a l'accés principal des de la carretera CV-655.

La Casa de la Cultura, amb Biblioteca i Centre Social, en un edifici situat en la vora Sud del casc, al costat de la rotonda en la intersecció de l'Av. Comte Salvatierra i les carreteres CV-655 i CV-657.

Recreatiu-esportiu.

El Poliesportiu municipal, amb diverses pistes i piscines, situat al costat del Centre escolar, en la vora Sud del nucli urbà. S'accedeix a ell des de la carretera CV-657.

Assistencial.

El Consultori mèdic local, situat en un edifici en la vora Sud del casc,

al costat de la rotonda en la intersecció de l'Av. Comte Salvatierra amb la carretera CV-655, confrontant amb la Casa de la Cultura. S'assenyala com a Equipament privat l'Església Parroquial *Verge del Rosari, situada en el centre de la població, en la Plaça al final de l'Av. Comte Salvatierra d'Alava, eix central del nucli.

El Col·legi Públic Conde Salvatierra

vii. ANÀLISI DE LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES EXISTENTS EN MATÈRIA D'IGUALTAT I DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE.

POLÍTIQUES PÚBLIQUES EN MATERIA D'IGUALTAT

Existeix un pla d'igualtat redactat en el 2018 que proposa accions com:

- Integrar la perspectiva de gènere en els pressupostos municipals, comprometre una partida específica per a la igualtat en els pressupostos de l'Ajuntament.
- Incloure clàusules per a la igualtat en contractacions, subvencions i convenis.
- Fer un ús no sexista del llenguatge i imatges en tots els elements comunicatius.
- Integrar la perspectiva de gènere en la concessió de premis i adquisicions de béns culturals.
- Promoure la capacitació i formació en igualtat.
- Implantar un pla per a la igualtat intern de l'Ajuntament.
- Dissenyar el municipi per a facilitar la conciliació corresponsable.
- Conscienciar sobre la violència masclista com a expressió extrema de la desigualtat i les seues formes diverses.
- Previdre la violència masclista contra les xiquetes i les joves
- Previdre i actuar davant de les situacions d'assetjament sexista i sexual en el treball.
- Desenvolupar una actitud proactiva per a identificar situacions de violència masclista.
- Ofertir una atenció de qualitat a les dones que pateixen violència masclista.

A més impulsa la sensibilització, informació i comunicació:

- Sensibilitzar la ciutadania sobre la necessitat de promoure la igualtat i actuar sobre les desigualtats existents.
- Garantir una educació que afavorisca el desenvolupament personal fora de rols i estereotips de gènere.
- Millorar l'orientació professional a joves.
- Millorar l'accés de les dones a llocs de treball de qualitat.
- Introduir la perspectiva de gènere en el disseny i contingut de la pàgina web, app i xarxes municipals.

DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

El municipi té una comunitat Energètica Local:

La primera instal·lació fotovoltaica de la Comunitat Energètica Local de Fontanars del Alforins se situa sobre la teulada del Col·legi Públic Comte de Salvatierra d'Àlaba, amb uns 50 kWp de potència instal·lada, que permetrà donar cobertura a uns 80 usuaris.

Aquesta coberta solar, es complementarà amb unes altres, en sostres de titularitat pública i privada, per a arribar al màxim nombre de famílies de la localitat. Una part de l'energia generada es destinarà a famílies del municipi en situació de pobresa energètica.

Les plaques solars tenen una vida útil superior a 25 anys i generen estalvis per a les llars i organitzacions que s'uneixen a la comunitat des del primer dia -amb una mitjana entorn del 20%-30% de la factura anual-. A més, és un factor de dinamització de l'activitat econòmica i l'ús del municipi.

Aquest projecte s'emmarca dins de l'estratègia de Fontanars dels Alforins per a consolidar a la localitat com a referent en sostenibilitat en la Comunitat Valenciana, eliminant les emissions a l'atmosfera. En concret, es preveu una reducció de CO2 equivalent a plantar més de 1.500 arbres en 10 anys.

La CEL de Fontanars dels Alforins està promoguda per Sapiens Energia -comunitat energètica d'energies renovables constituïda com a cooperativa- al costat de l'Ajuntament del municipi, amb suport financer de l'Institut Valencià de Competitivitat Empresarial (Ivace) dependent de la Conselleria d'Economia Sostenible i Sectors Productius de la Generalitat Valenciana, a través del 'Programa de Comunitats Energètiques de la Comunitat Valenciana de l'any 2020 amb 66.830,8 euros.

Comunidad energética local col·legi Públic Conde Salvatierra

viii. ANÀLISI D'INSTRUMENTS DE PLANIFICACIÓ EXISTENTS

L'instrument de planificació existent és el Pla General d'Ordenació Urbana que classifica el sòl del terme en els següents tipus:

Sòl urbà:

Format per l'àrea consolidada o semiconsolidada del nucli de població, que coincideixen bàsicament amb el classificat com a tal en el planejament anterior, amb les següents excepcions: - Les vores no consolidades de l'àrea industrial, per a incloure'ls en l'àrea urbanitzable confrontant amb el mateix ús i permetre una ordenació més racional, amb dotacions més àmplies. S'afeg a aquesta classe de sòl l'àrea urbanitzable desenvolupada mitjançant el Pla Parcial Residencial Camí de les Piles i l'àrea Industrial de la UE1, reclassificada mitjançant Modificació de les Normes Subsidiàries. Ambdues es troben actualment reparcel·lades, parcialment urbanitzades i en bona part edificades.

Predominen les edificacions de tipologia unifamiliar de dues plantes, encara que la normativa actual permet també construccions plurifamiliars de tres plantes en tot el nucli urbà, menys en l'àmbit del Pla Parcial citat. Les escasses edificacions de tres plantes existents i amb habitatge independent en tercera planta sense ascensor, donen lloc a mitgeres vistes i solen ser d'inferior qualitat, la qual cosa degrada la imatge urbana. Per a evitar-ho, el nou Pla proposa limitar la volumetria de manera que el nombre màxim de plantes que dona a façana siga de dues, admetent l'aprofitament de l'espai sobre la segona planta sense sobrepassar el volum màxim definit.

Sòl Urbanitzable.

Format per les àrees previstes per a l'expansió del nucli residencial entorn del mateix.

En els terrenys Urbans o Urbanitzables amb ordenació detallada aprovada en el planejament vigent, es distingeixen les següents Zones d'Ordenació, conformement al RZ:

a) Nucli Històric Tradicional (NHT).

Comprén el nucli primitiu de la població de Fontanars dels Alforins, que conserva la seua trama urbana i tipologies tradicionals, i les illes que configuren el seu entorn més immediat.

b) Ampliació de Casc (ACA).

Correspon a les àrees residencials del nucli urbà entorn de la zona anterior, d'origen més recent, consolidades o d'expansió. Destinada majoritàriament a ús residencial, encara que amb activitats comercials i magatzems en plantes baixes.

c) Ampliació de Casc-1 (ACA-1).

Correspon a l'àrea ordenada en el Pla Parcial "Camí de les Piles", d'ús dominant residencial i tipologia entre mitgeres.

d) Industrial en Illa (INM).

Correspon a la illa destinada a activitats industrials més pròxima a la carretera CV-655, entre l'Equipament Escolar i el Cementeri.

e) Industrial Aïllada (INA).

Correspon a les illes destinades a activitats industrials al Sud de la zona anterior, seguint la carretera CV-657, separada del nucli residencial per una àmplia banda de Zones Verdes i Equipaments.

Sòl No Urbanitzable.

Format pel territori preservat del procés d'urbanització, per la presència de valors a protegir o simplement per no estar prevista la seua urbanització. En ell s'estableixen mesures protectores per a conservar i potenciar els valors abans assenyalats, i directrius per als seus possibles desenvolupaments en el cas del sòl no protegit.

a) Sòl No Urbanitzable Comú (SNUC), format per terreny rústic sense característiques especials que motiven la seua protecció.

- Común A. Comprende el SNUC más próximo al casco urbano actual.

- Común C. Comprende el área de Casas de Vidal, núcleo histórico tradicional aislado.

b) Sòl No Urbanitzable de Protecció Forestal

c) Sòl No Urbanitzable de Protecció Paisatgística

d) Sòl No Urbanitzable de Protecció Agrícola

e) Suelo No Urbanizable de Protección de Cauces y Barrancos

f) Sòl No Urbanitzable de Protecció de Pous i Fonts

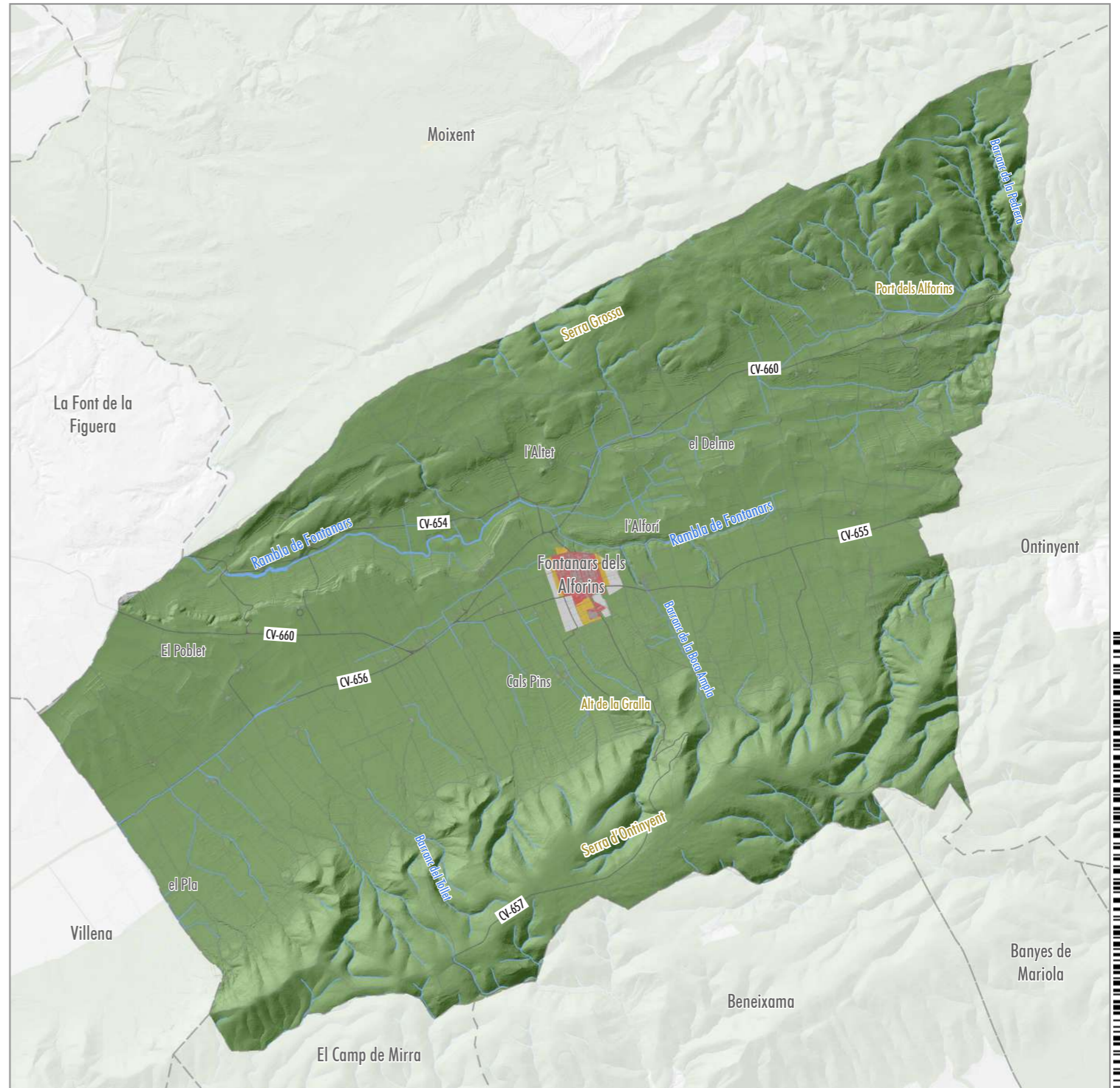
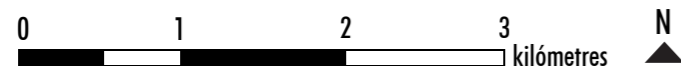
g) Sòl No Urbanitzable de Protecció d'Infraestructures

i) Sòl No Urbanitzable de Protecció per risc d'Inundació

j) Sòl No Urbanitzable de Protecció Cultural

PLANEJAMENT URBANÍSTIC: CLASIFICACIÓ (ICV)

- Edificacions
  - Comunicacions
  - Hidrografia
-
- Sòl urbà
  - Sòl urbanitzable
  - Suelo no urbanizable protegido
  - Suelo no urbanizable común

L'edificació en el nucli urbà és molt uniforme: habitatges entre mitgeres de planta baixa i pis, amb pati posterior, sobre parcel·les rectangulars amb amplàries i profunditats bastant regulars. Això dona lloc a una imatge homogènia i ordenada del nucli urbà, principalment per la seua volumetria, colors i textures uniformes, la qual cosa li ha permès conservar el perfil històric i la imatge tradicional de la població en el paisatge, malgrat la seua situació en una zona de topografia plana, on qualsevol actuació discordant seria molt visible.

El programa dels habitatges en el Nucli Històric Tradicional és, generalment: planta baixa amb entrada o vestíbul i habitacions en primera cruïxa, menjador en segona, cuina amb annexos en tercera, pati descobert i estable o magatzem al fons; la planta primera es destinava a habitacions o cambra; i la segona, en les escasses edificacions que la tenen, a cambra, andana o graner. La part principal de l'habitatge s'orienta cap al carrer, i la part posterior es destina a edificació secundària, cotxeres, pati o magatzem d'eines. En l'actualitat, les cavalleries i combustibles de llenya gairebé han desaparegut, igual que l'emmagatzematge de productes agrícoles en cambres i pallers, apareixent noves necessitats, com el d'espai de garatge al costat de les edificacions. Malgrat això, es constata un acceptable nivell de conservació de l'edificació, trobant-se en la seua major part en ús, havent-se optat sovint per readaptar les antigues construccions per a condicionar-les a les noves necessitats.

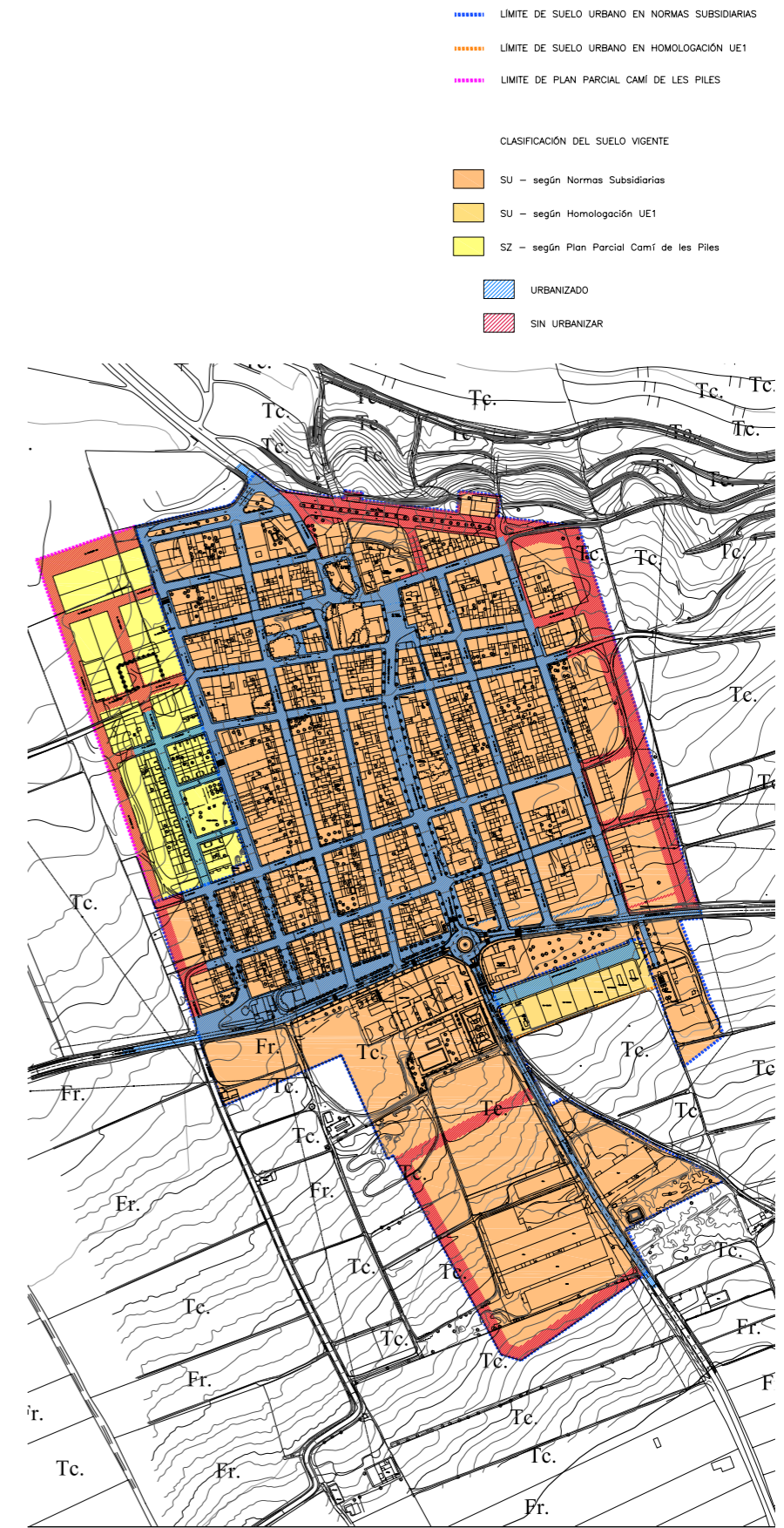
Les construccions més antigues en el municipi es realitzaven normalment amb murs de càrrega de tàpia de terra o maçoneria de pedra, coberta de dos vessants de bigues i cairats de fusta, i teulada de teula àrab sobre cañizo, amb ràfecs que sobresortien entre 20 i 40 cm del pla de façana. Les façanes generalment es revestien amb morter de calç i disposaven de petites obertures verticals en forma de finestres o balcons calats. Els murs se solien pintar de blanc amb calç, per dins i per fora.

L'origen recent d'aquest Nucli Històric fa que siguin escasses les construccions de tipologies i sistemes constructius tradicionals. Cal destacar l'Església parroquial de la Verge del Rosari, les antigues cases senyorials en la plaça Verge del Rosari, centre històric i representatiu de la població, i una antiga alcoholera en el carrer de la Fabriqueta. D'època més recent (segle XX) són bona part de les construccions del casc, realitzades amb murs de maó en façanes i més alleugerits o pilars a l'interior. El bigam continuava sent de fusta, encara que amb *escudrías més regulars i esveltes, i revoltones de maó massís.

El tractament dels murs de façana és molt variat. Predominen els murs llisos, sense decoració i amb revestiment continu, ressaltant únicament el sòcol i la cornisa. Però també hi ha un bon nombre d'edificacions amb motius decoratius, formant generalment motllures o pilastres per a ressaltar la composició: els nivells de pisos, els buits de finestres amb retancats, el sòcol i la rematada o ràfec. Més rars són els tancaments de maó cara vista, excepte en elements singulars com la Torre de l'Església, o cantonades o vores de buits en les edificacions més antigues. En alguns casos en què es trobaven revestits, s'han deixat a la vista més recentment.

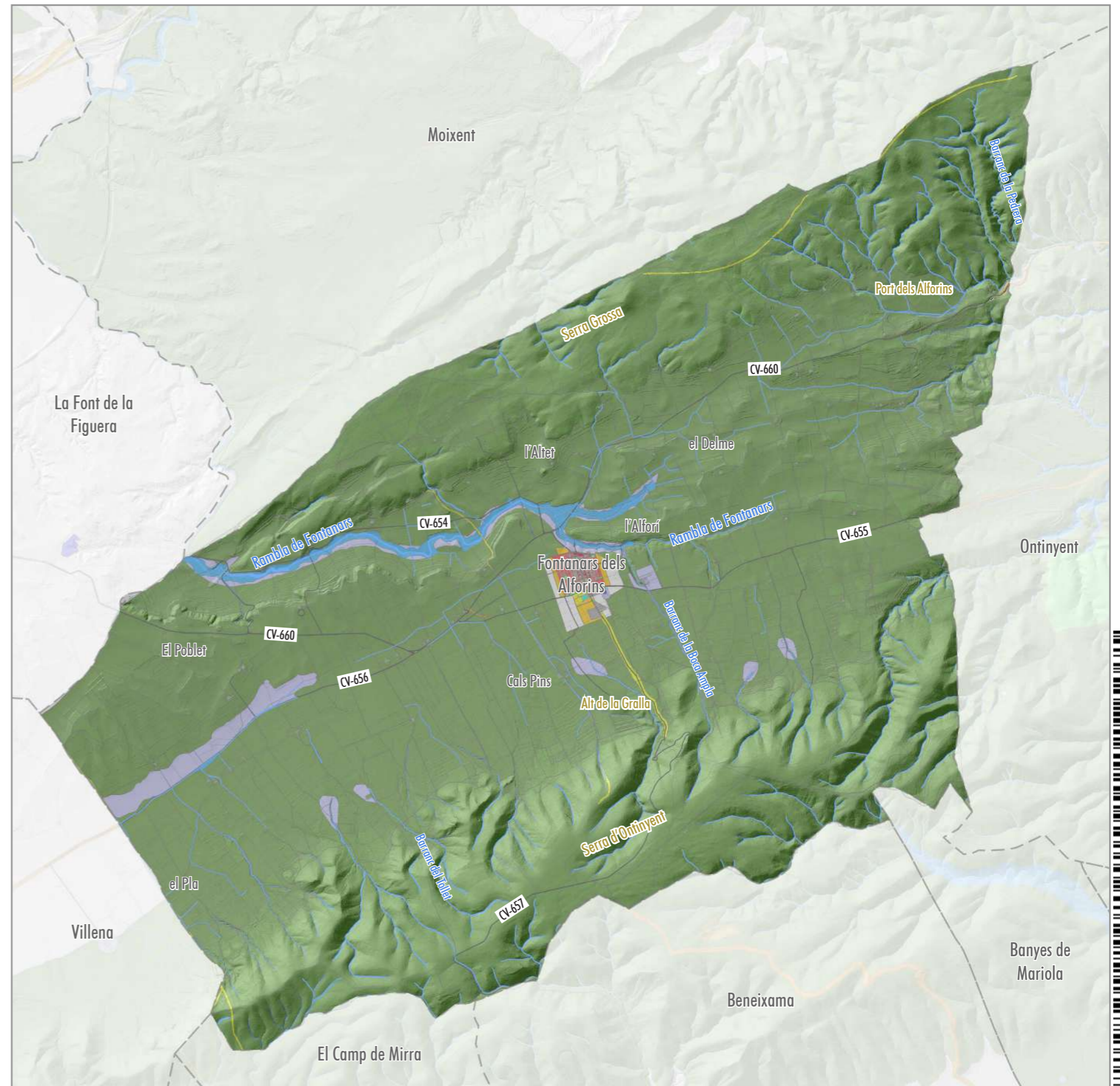
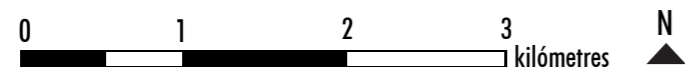
Per a la decoració de murs revestits s'empraven generalment pintures per a ressaltar els buits i la composició. Destaquen també les reixeries de forja en finestres de planta baixa i baranes de balcons, sobre una base generalment de barrots verticals.

En l'actualitat, algunes de les construccions tradicionals s'han substituït per noves edificacions de tipologies diferents, o s'han reformat incorporant materials més recents (formigó armat, revestiments amb esquerdejats de ciment i pintures plàstiques, fusteries d'alumini, canalons i baixants de PVC, fibrociment o elements prefabricats).

PLANEJAMENT URBANÍSTIC: ZONIFICACIÓ (ICV)

- Edificacions
  - Comunicacions
  - Hidrografia
-
- Zona urbanitzada nucli històric tradicional
  - Zona urbanitzada residencial
  - Zona de nou desenvolupament residencial
  - Zona urbanitzada industrial
  - Zona nou desenvolupament industrial
  - Zona rural protegida agrícola/forestal
  - Dotacions zones verdes
  - Zona rural protegida lleres
  - Zona rural protegida domini pecuari
  - Dotacions docents/culturals
  - Zona rural protegida per altres motius

PUAM F

PROBLEMES, REPTES i OBJECTIUS

B

---

a. Problemes, reptes i definició d'objectius generals

---

a. Problemes, reptes i definició d'objectius generals

El dia 11 de maig es va desenvolupar la primera activitat de participació amb el grup denominat ALJAMA. Aquesta paraula té els seus orígens a les organitzacions andaluses que tenien representació a les Aljames com una mena de consell de sabis o de persones representants del saber i sentir col·lectiu.

La Aljama de Fontanars va reunir a 9 persones de diferents àmbits, homes i dones, amb una visió de les qüestions col·lectives des de la percepció individual.

Aquesta diagnosi arreplega les conclusions de l'anàlisi tècnic i les conclusions de la sessió amb l'Aljama de Fontanars. D'aquesta manera els eixos on es van anar ubicant les aportacions són els següents:

1. El verd urbà. Infraestructura verda. Tot lo referent a la vegetació a l'espai urbà, la qualitat de l'espai públic i els espais d'interès per a l'ús públic.

2. La imatge del poble. Tot lo referent a la qualitat estètica del nucli urbà en relació a les entrades al poble, l'arquitectura, el mobiliari urbà, etc...

3. La mobilitat. Tot lo referent a l'ús del vehicle privat, l'estacionament, els espais per a vianants o les vies ciclistes.

En relació a la diagnosi establim Oportunitats i Conflictes per eixos, hem de destacar:

VERD URBÀ. Infraestructura verda.

- Els carrers tenen falta d'arbratge, però els carrers són molt amples en general, açò és un benefici, ja que introduir arbratge no seria problema per a gairebé cap carrer. Establir tipologies d'arbres per a carrers seria d'interès per al cas de Fontanars.

- Gestió i disseny dels espais públics. N'hi ha espais verds que tenen un manteniment molt baix. De la mateixa manera n'hi ha zones verdes sense un disseny, ni tractament adequat. Es podria establir un programa de zones verdes per al municipi per tal de

generar espais diversos, inclusivament, sostenibles i atractius. A l'Aljama s'apunta la idea de repensar la Plaça de Baix com un espai que té un tractament que dificulta l'accessibilitat amb la reforma que es va fer als anys 70.

- Espais de valor al medi rural. Prop del municipi es troben espais com ara les Piles, el Panterri, els Barrancs, les Serres, el Patrimoni etnològic, les finques i les heretats, el patrimoni arqueològic, etc... Aquesta riquesa és un recurs que cal continuar potenciant.

IMATGE. Visualitat de Fontanars.

- Les entrades a Fontanars és la carta de presentació de la localitat. Cal establir un programa de millora per a les entrades al nucli urbà i entorn de les carreteres principals.

- Vores urbanes. En un nucli urbà envoltat en un paisatge tan significatiu, el poble viu d'esquena a aquests paratges naturals, les façanes es tanquen a les vistes, la vora urbana no té planificació. Es pot planificar el contacte entre medi urbà i medi agrícola.

- Arquitectura. La imatge urbana perd qualitat quan els tractaments de façanes i mitgeres no respecten uns mínims de tractament. És necessari establir una carta de tractament urbà de façanes amb criteris cromàtics i de materialitat.

- Mobiliari urbà. Cal homogeneïtzar la materialitat dels elements que componen la imatge urbana com ara bancs, papereres, il·luminació...

MOBILITAT. Accessibilitat.

- Ús del vehicle privat. Des del punt de vista de la mobilitat es veu la dominància del vehicle privat al repartiment de l'espai públic dels carrers. Doble sentit de circulació i aparcament a les dos bandes suposen una ocupació dels vials molt alta. Ara be, la costum fa que aquesta pauta no siga percebuda com un conflicte prioritari encara que la falta de regulació impedeix gaudir dels carrers d'una manera segura. Des de l'Aljama s'apunten excessos de velocitat

a determinats punts o en dies concrets, així com una quantitat excessiva d'espai dedicat a determinats carrers. Es podrien definir programes de pacificació específics per a determinats carrers.

- Hi ha un dèficit d'accessibilitat a tot l'espai urbà de Fontanars. Caldria una millora de les condicions d'accessibilitat als carrers de la localitat.

OBJECTIUS GENERALS

En relació amb la diagnosi els objectius d'aquest pla són els següents:

- Millorar la qualitat dels espais verds urbans.

- Aprofitar el potencial de recursos paisatgístics a l'entorn rural.

- Controlar la imatge de les entrades al poble i de les vores

- Regular la imatge de l'arquitectura i dels elements a l'espai urbà.

- Millorar la mobilitat i l'accessibilitat al nucli urbà de Fontanars.

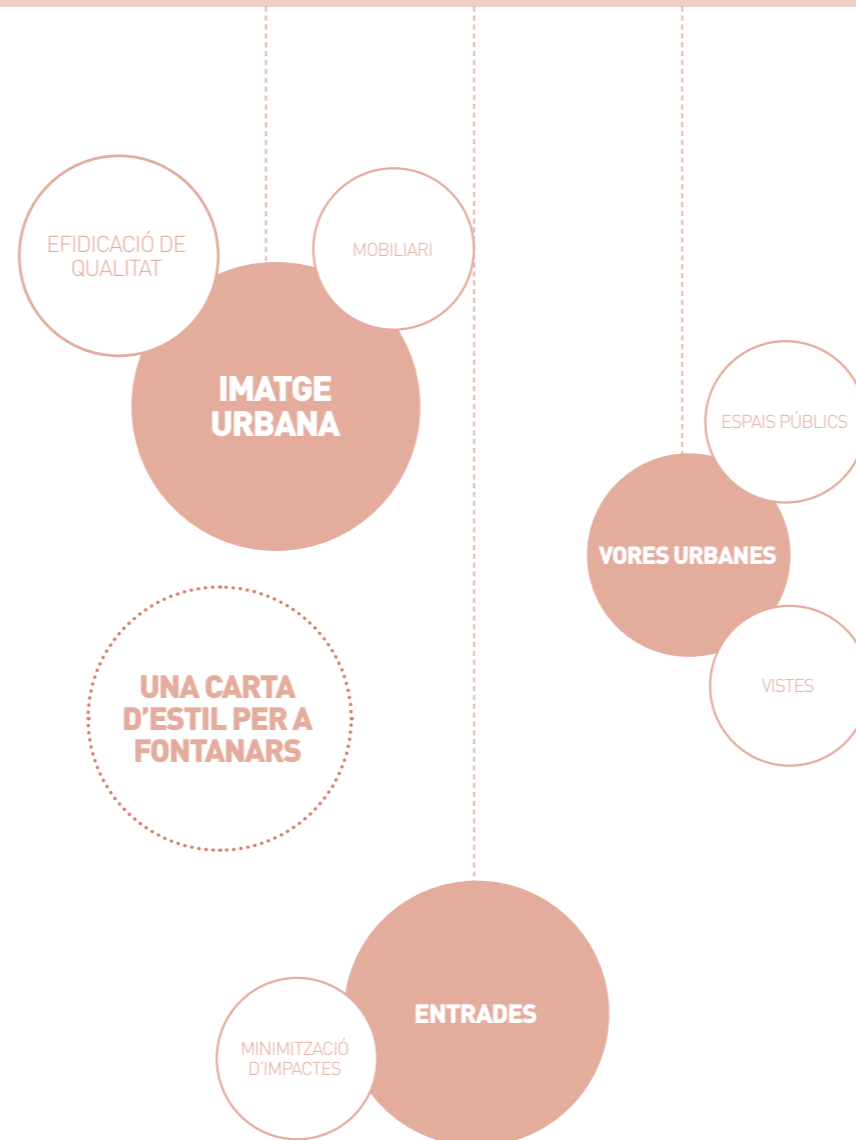

Problemes i reptes per eixos del PUAM

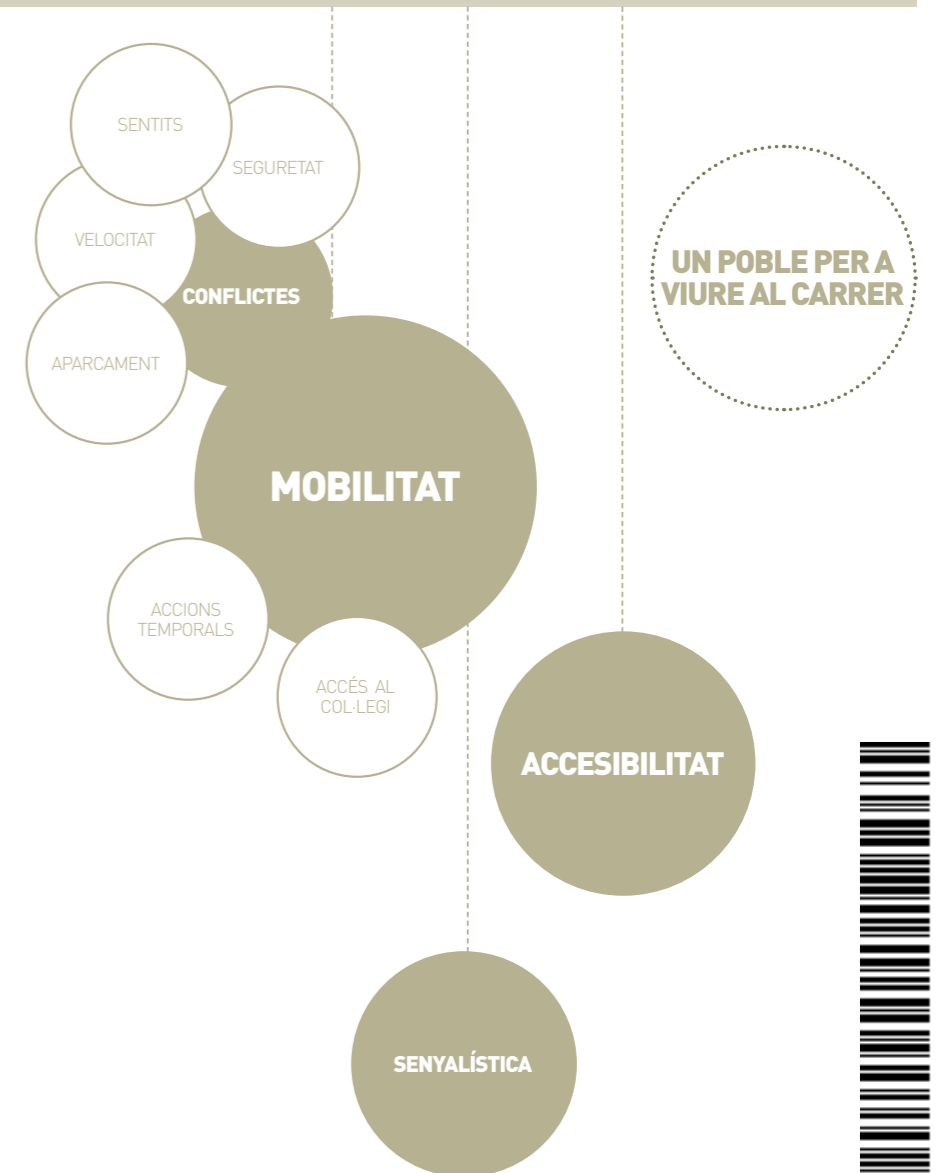
01 EL VERD URBÀ

02 LA IMATGE

03 MOBILITAT

PLAN URBÀ D'ACTUACIÓ MUNICIPAL
**FONTANARS DELS
ALFORINS**

MAIG 2021

PUAM

